

JA' TI SBA SCARTA TI QUERMANOTIC TE TI CORINTOE ti its'ibabat yu'un ti Pabloe

*Hech lic sc'opon ti carta ti quermanotic te ti
Corinto ti Pabloe*

¹ Ho'on Pabloun. Ochemun ti jcholc'op yu'un ti Jesucristoe yu'un hech laj sc'an yo'nton ti Diose. Ho'on chajc'opontutic ti carta xchi'uc ti quermanotic Sóstenese, ² ho'oxuc ti ach'unojbeic sc'op ti Diose te ti Corinto. Ti Diose laj yic'oxuc ti stojol yu'un hech yu'unoxuc nac'otic o. Ja' ti sventa ti Cristo Jesuse ti hech laj yic'oxuque. Hech jun nac'otic xa xchi'uc scotol ti much'utic chalbeic volol ti stojol ti Cajvaltic Jesucristoe ti buc no'ox oyique, ti jun no'ox Cajvaltic xchi'uque. ³ Ac'o yac'boxuc ep bendición ti Jtotic Diose xchi'uc ti Cajvaltic Jesucristoe. Ac'o yac'boxuc jun avo'ntonic ti jujunoxuque.

*Ja' sc'opilal hocol aval, xut ti Diose yu'un ti hech
ep i'ac'batic xa sp'ijilic ti quermanotique*

⁴ Scotol c'ac'al hocol aval, chcut ti Diose yu'un avich'ojbeic xa yutsil yo'nton ti Diose ti ho'oxuque. Ac'biloxuc xa ti sventa ti Cristo Jesuse. ⁵ Ja' ti sventa ti Cristo Jesuse ti ep na'ac'batic xa ap'ijilique. Hech yu'un lec chana' chacholbe sc'opilal ti Jesuse. Oy ti avo'ntonic ti sc'ope ti ja' melele. ⁶ Yu'un c'otem xa ti avo'ntonic ti

c'utic laj jcholboxuque, ja' ti sc'opilal ti Cristoe. ⁷Hech yu'un mu'yuc xa c'usi sc'an to yan avu'unic. Avich'o'jic xa scotol ti c'usi tsc'an yu'un chapasic c'usi sc'an ti Diose. Ja' xa no'ox chamalaic ti c'usi ora tsut tal ti Cajvaltic Jesucristoe. ⁸Scotol ora chastsatsubtasboxuc avo'ntonic ti Diose yu'un hech mu'yuc amul chac'otic ti stojol c'alal tsut tal ti Cajvaltic Jesucristoe. ⁹Hech chascoltaoxuc ti Diose yu'un jun yo'nton avu'unic. Yic'o'joxuc ti stojol yu'un hech jun chac'otic xchi'uc ti Snich'one, ja' ti Cajvaltic Jesucristoe.

Ja' sc'opilal ti muc un chixch'aquilanucutic ti ho'ucutique ti smacojucutic ti Cristoe

¹⁰ Quermanotac, chacalbeic vocol ti atojolic ti sventa ti Cajvaltic Jesucristoe. Co'oluc me ac'opic acotolic. Mu me xap'ev abaic. Jtosuc me avo'ntonic, co'oluc me ti c'usi chanopique. ¹¹Yu'un laj xa xcholbun ac'opilalac ti yaj'abtel ti quermanotic antse, ja' ti Cloee, ti chavut abaic, quermanotac. ¹²Yu'un oy chavalic: “Ho'oni oyun ti sventa Pablo”, xachiic. Oy chavalic: “Ho'oni oyun ti sventa Apolos”, xachiic. Oy chavalic: “Ho'oni oyun ti sventa Pedro”, xachiic. Oy chavalic: “Ho'oni oyun ti sventa Cristo”, xachiic uc. ¹³¿C'u yu'un ti hech chac'an chach'ac abaique? Muc un chixch'aquilanucutic ti ho'ucutique ti smacojucutic ti Cristoe. Jcotoltic smacojucutic. Mu ho'ucuntutic nicham ti cruz yu'un amulic. Mu ho'ucuntutic ti jventa ti laj avich'ic ho'e. ¹⁴Hocol yal ti Diose ti cha'vo' oxvo'oxuc no'ox laj cac'boxuc avich'ic ho' ho'oni. Ja' no'ox laj cac'be yich' ho' ti Crispoe xchi'uc ti Gayoe. ¹⁵Ti epuc laj cac'boxuc

avich'ic ho'e, repenta chavalic ti ho'on ti jventa chacolic yu'un ti laj cac'boxuc avich'ic ho'e. ¹⁶ Oy to yan much'u laj cac'be yich' ho' uc. Ja' laj cac'be yich' ho' sjunul sna ti Estéfanase. Mu jna' mi oy yan much'u laj cac'be yich' ho'. ¹⁷ Yu'un ma'uc hech cabtel laj yac'bun ti Cristoe ti chcaq'uilan ich'ho'e. Ja' no'ox laj stacun talel yu'un ti jchol ti lequil ach' c'ope. Hech yu'un jamal laj jcholboxuc sc'opilal ti Cristoe c'alal te ni'ech' ti atojolique. Ho'oni mu yu'unuc hech nic'opoj hech chaj c'u che'el ti much'u p'ij scuyojsbae. Ti hechuc nic'opojhech chaj c'u che'el ti much'u p'ij scuyojsbae, ja' mu tsotsuc sc'opilal ic'ot ti avo'ntonic ti icham ti cruz avu'unic ti Cristoe.

Ja' sc'opilal ti jna'ojtic xa ti laj xa scoltaucutic ti Diose yu'un ti laj xa jch'untic ti icham cu'untic ti cruz ti Cristoe

¹⁸ Yu'un scotol ti much'utic ch'ayel chbatique mu xch'unic ti xu' chijyac'bucutic jcuxlejaltic ti Cajvaltique ti ja' icham cu'untic ti cruze. Yu'un ti c'alal chcalbe sc'opilal ti Cristoe ti icham ti cruz cu'untique, “hovil ti hech chach'une”, xiyutun. Pero ti ho'ucutique ti jc'opilaltic ti chijcolucutic sbatel osile, laj xa jna'tic ti yu'un laj xa jch'untic ti icham ti cruz cu'untic ti Cajvaltique hech yu'un laj xa yac'bucutic ach' jcuxlejaltic sventa sbatel osil ti Diose. ¹⁹ Yu'un hech ts'ibabil comel ti sc'op ti Diose:

Chcac' ti q'uelel ti hovil ti p'ij tscuy sbaic ti xu' tscolta sbaique.

Yu'un mu xc'ot ti pasel ti hech chaj c'u che'el tsnopic ti much'utic xu' yu'un tscolta sbaique tscuyique,

ti xchie.

²⁰ Hovil ti chch'unic hech ti chcolic yu'un ti ip'ijubic xa li' ti balumile. Hovil ti chch'unic hech ti chcolic yu'un lec sna' chchanubtasvan ti smantal ti Diose tscuyique. Hovil ti chch'unic hech ti chcolic yu'un lec sna' chal ti c'usi tsc'an ti jpastic li' ti balumile tscuyique. Ti Diose laj xa yac' ti q'uelel ti hovil chch'unic ti xu' tscolta sbaique ti much'u p'ij li' ti balumile tscuy sbaique. ²¹ Yu'un laj sna' ti Diose ti mu xu' cu'untic ti jcolta jbatic ti sventa sp'ijil co'ntontic, hech yu'un laj xchapan ti chijcolucutic mi laj jch'untic ti ja' jq'uexoltic icham cu'untic ti cruz ti Cristoe. Hech ti jchol manchuc mi “hovil ti hech chach'une”, manchuc mi xiyutun.

²² “Hovil ti hech chach'une”, xiyutun ti jchi'iltique, ho'ucutic ti co'ol judioutic xchi'uque, yu'un ti stuquique ja' no'ox laj sc'anic mi ch-ac'batic tsq'uelic jchop o abtel yu'un ti Jesuse. Ja'to chch'unic tscuyic. Ja' no'ox hech uc ti achi'iltaque, “hovil ti hech chach'une”, xiyutun uc, ho'oxuc ti co'ol yanlum crixchanooxuc xchi'uque, yu'un mu'yuc stu yu'unic yu'un mu xijp'ijub yu'un tscuyic. ²³ Hech yu'un c'alal ti jcholbe sc'opilal ti Cristoe ti yu'un hech imilat ti cruz hech chijcolucutique, más chbolib yo'ntonic yu'un ti jchi'iltique ho'ucutic ti co'ol judioutic xchi'uque. Ja' no'ox hech uc ti achi'iltaque, ho'oxuc ti co'ol yanlum crixchanooxuc xchi'uque, hovijolun chiscuyucun. ²⁴ Manchuc mi hech yo'ntonic, ti ho'ucutique ti laj xa yic'ucutic ti stojol ti Diose, mi judioutic o mi yanlum crixchanoucutic, jna'ojtic xa ti laj xa scoltaucutic

ti Diose yu'un ti laj xa jch'untic ti icham cu'untic ti cruz ti Cristoe. Jna'ojtic xa ti hech xchapanoj ti Diose ti chijcolucutic yu'une. ²⁵ Ti much'utic tscuyic ti hovil ti hech xchapanoj ti Diose yu'un tscuyic ti p'ij stuquic. Muc un chilic ti mu xu' tscolta sbaic stuquique. Ti icham ti cruz ti Cristoe mu'yuc yip tscuyic. Pero mu xilic ti mu'yuc yip stuquic ti mu xu' tscolta sbaique. ²⁶ Quermanotac, na'ic ti c'alal laj yic'oxuc ti stojol ti Diose, mu epucoxuc p'ij avo'ntonic ti stojol crixchanoetic. Mu epucoxuc tsots avabtelic. Mu epucoxuc ti ho'oxuc yol snich'onoxuc ti much'utic yich'ojic tsots yabtelique. ²⁷ Yu'un ti Diose ja' ho'oxuc laj yic'oxuc ti mu'yuc atuic ti stojol ti crixchanoetique yu'un hech ch-ac'atic ti q'uexlal scotol ti much'utic p'ij scuyoj sbaique. Yu'un ja' bol chc'otic ti stojol ti Diose yu'un chch'unic ti xu' tscolta sbaique. Ho'oxuc ti mu'yuc avipic ti stojol ti crixchanoetique, ho'oxuc laj yic'oxuc yu'un hech ch-ac'atic ti q'uexlal scotol ti much'utic oy yip scuyoj sbaique. Yu'un ja' mu'yuc xa yip chc'otic o yu'un mu xcolic. ²⁸ Ho'oxuc ti mu'yuc atuic ti stojol ti crixchanoetique ti mu pasbilucoxuc ti muq'ue, ti mu'yuc ac'opilal ti yo'ntonic ti crixchanoetique, ja' laj xa st'ujoxuc ti Diose yu'un hech ch-ac'at ti q'uelel ti mu'yuc stu ti yabtele ti much'utic tsots yabtel li' ti balumile scuyoj sbaique. ²⁹ Yu'un hech mi junuc mu'yuc much'u xu' tstoy sba ti stojol ti Diose. ³⁰ Yu'un hech laj sc'an ti Diose ti hech chacuxiic sbatel osil ti sventa ti Cristo Jesuse. Ti sventa ti Cristoe ti yac'ojbucutic sp'ijil co'ntontic ti Diose. Ja' ti sventa uc ti toj co'ntontic chijyilucutic ti Diose. Ja' ti sventa uc ti yac'oj sba chlecub ti

co'ntontique. Ja' ti sventa uc ti nijcolucutic loq'uel ti sc'ob ti pucuje. ³¹ Hech yu'un ac'o c'otuc ti pasel avu'unic ti c'u che'el ts'ibabile: “Ti jayvo'oxuc ti toyol avo'ntonique ja'uc no'ox me toyol avo'ntonic ti stojol ti Cajvaltique”, xchi ti sc'op ti Diose.

2

Ja' sc'opilal ti Pabloe ti c'u che'el laj xchol ti sc'op ti Diose

¹ Hech yu'un, quermanotac, ti ho'one c'alal a jcholboxuc sc'opilal ti Diose, mu yu'unuc ja' laj jtoy jba xchi'uc ti sp'ijil co'ntone xchi'uc ti jc'ope. Ja' no'ox laj cac' ti pasel ti muc' ti Diose. ² Yu'un ja' no'ox hech jnopoij ti co'nton ti ja' no'ox chacholboxuc sc'opilal ti Jesucristo, ja' ti tal chamuc ti cruz ti jventatique. ³ C'alal te jchi'inojoxuque, mu xu' cu'un laj ca'i. Nixi' mi mu lecuc ti c'u che'el chcalbe sc'opilal ti Cristoe. ⁴ C'alal laj jcholboxuc ti sc'op ti Diose, muc xajmonoxuc hech chaj c'u che'el chmonvanic ti much'utic p'ij yo'ntonic scuyoij sbaique. Ho'oni ja' no'ox ti sventa ti Ch'ul Espíritue xchi'uc ti sventa yip ti Diose ti jamal laj jcholboxuc ti sc'op ti Diose. ⁵ Hech yu'un ma'uc ti sventa sp'ijil yo'ntonic crixchanoetic ti oy xch'unojel avo'ntonique. Ja' ti sventa sp'ijil ti Diose ti oy xch'unojel avo'ntonique.

Ja' sc'opilal ti c'usi lec chac' ti na'el ti Ch'ul Espíritue

⁶ Oy chcaltutic ti bu vocol ti a'ibel sjame. Ja' no'ox xu' cha'ibe sjam ti much'utic ventaimbil yo'ntonic yu'un ti Ch'ul Espíritue. Yu'un ti c'op ti chcaltutique ma'uc hech chaj c'u che'el sc'op ti

much'utic p'ij scuyojs sbaique li' ti balumile. Ma'uc hech chaj c'u che'el sc'op ajvaliletic li' ti balumile. Lume chljaj sc'opilal. ⁷ Ti c'op ti chcaltutique ja' ti c'u che'el snopoj ti Diose ti mi jutuc mu'yuc much'u laj sna'ic ti vo'one. Ti ora to laj xa yal-buntutic ti Diose. Ja' ti oy ti yo'nton ti Diose c'alal mu to chmeltsaj ti balumile. Ja' ti jun no'ox yutsil chijc'otucutic ho'ucutic ti jch'unojtic ti ja' Jcoltavanej cu'untic ti Jesuse. ⁸ Ti ajvaliletic li' ti balumile mi junuc muc sna'ic. Yu'un ti lajuc sna'ique, muc smilic ti cruz ti Cajvaltique, ja' ti jelaven sp'ijile. ⁹ Yu'un hech ono'ox chal ti sc'op ti Diose ti

mi junuc mu'yuc much'u sq'ueloj,

mu'yuc much'u ya'yoj,

mu xu' snop ti crixchanoetique ti c'u che'el chapajem cu'un ti sventaic much'utic c'uxun ti yo'ntonique,

ti xchi ti Diose. ¹⁰ Ti ora to ti Diose laj xa yac'bun jna'tutic ti ho'ontutique. Ja' ti sventa ti Ch'ul Espíritu yu'une ti laj xa jna'tutic scotol ti c'u che'el xchapanoj ti Diose. Yu'un ti Ch'ul Espíritue scotol sna'oj. Ja' sna'ojbe c'u x'elan yo'nton ti Diose.

¹¹ Mi junuc mu sna'be sbaic c'u x'elan yo'ntonic jujun. Ja' no'ox sna' c'u x'elan yo'nton stuc. Ja' no'ox hech uc mu'yuc much'u sna'be yo'nton ti Diose. Ja' no'ox sna' stuc ti Ch'ul Espíritu yu'un ti Diose. ¹² Mu yu'unuc li' liquem li' ti balumile ti Ch'ul Espíritue ti quich'ojtique. Ja' talem ti vina-jel. Ja' yac'ojbucutic ti Diose. Ja' chijyac'bucutic jna'tic ti Ch'ul Espíritue ti c'u yepal bendición yac'ojbucutic ti Diose. ¹³ Ti c'u yepal chiyalbuntutic ti Ch'ul Espíritue ja' no'ox hech chcaltutic. Muc

un jtuctutic ti jnoptutic ti c'u che'el chcaltutique. Ja' chiyac'bun jna'tutic ti Ch'ul Espíritue. Yu'un yich'ojic ti Ch'ul Espíritue ti much'utic chcalbetutic hech yu'un cha'ibeic sjam uc.

¹⁴ Ti much'utic mu yich'ojuc ti Ch'ul Espíritue mu spas ti muc' ti sc'op ti Diose ti hech chcalbetutic ti sventa ti Ch'ul Espíritue. Chch'unic ti hovil c'op no'ox. Ja'to mi chcoltaat ti snopel yu'un ti Ch'ul Espíritue, ja'to xu' cha'ibeic sjam. ¹⁵ Ja'uc ti much'utic yich'ojic ti Ch'ul Espíritue sna' st'ujic ti bu leque. Mu xch'unic scotol. Hech mu xna'bat c'u x'elan yo'ntonic yu'un ti crixchanoetique. ¹⁶ Yu'un hech ono'ox chal ti sc'op ti Diose ti “mi junuc mu'yuc much'u co'ol sp'ijil xchi'uc ti Cajvaltique li' ti balumile, hech yu'un mu'yuc much'u xu' sna'be yo'nton ti Cajvaltique, mu'yuc much'u xu' chchanubtasat”, ti xchie. Ja'uc ti ho'ucutique yu'un co'ol co'ntontic xchi'uc ti Cristoe hech yu'un ti jna'betic yo'nton.

3

Ja' sc'opilal ti chchi'in sbaic ti abtel xchi'uc ti Diose ti much'utic chcholbatic ti sc'op yu'une

¹ Hech yu'un, quermanotac, c'alal te jchi'inojoxuc, muc xajcholboxuc ti sc'op Diose hech chaj c'u che'el ti much'utic ti ventaimbolic xa yo'ntonic yu'un ti Ch'ul Espíritue. Yu'un laj quil ti ta to xasventainoxuc ti abec'talique. Ololoxuc to ti stojol ti Cristoe laj quil yu'un mu xac'an chavac'be sventain avo'ntonic ti Ch'ul Espíritue. ² Hech chaj c'u che'el biq'uit olol ti mu to xu' yu'un sti' ti ti'bole, puru chu'il no'ox tsc'an, ja' hech laj

jcholboxuc ti sc'op ti Diose hech chaj c'u che'el ti jcholbe ti much'utic mu to xch'un, ti ja' no'ox xch'unobjbe smantal ti sbec'talique, yu'un laj quil ti ventaimbiloxuc to yu'un ti abec'talique. Asta ora yileloxuc no'ox. ³ Yu'un ventaimbiloxuc to yu'un ti abec'talique, hech yu'un ti ta to xbic'taj avo'ntonic, ta to xavut abaic, mu jtosuc avo'ntonic. Ti hech chapasique, ¿mi mu yu'unuc sventainojoxuc to ti abec'talique? ¿Mi ma'uc co'ol chapasic hech chaj c'u che'el ti much'utic mu xch'unobjuc sc'op ti Diose? ⁴ Yu'un ti hech chavalic: “Ho'oni lec chquil ti Pabloe”, xachiic, “ho'oni lec chquil ti Apolose”, xachiic, hech yu'un ¿mi mu co'oluc chapasic hech chaj c'u che'el ti much'utic mu xch'unobjuc sc'op ti Diose?

⁵ ¿C'u yu'un ti chapasucuntutic ti muc' ti ho'one xchi'uc ti Apolose yu'un yabatuntutic no'ox ti Diose? Ja' no'ox laj jch'untutic ti c'u che'el laj spasun ti mantal ti Cajvaltique ti jujununtutique hech laj jcholboxuc ti sc'op ti Diose, hech lic ach'unic. ⁶ Ho'oni laj jts'un comel ti sc'op Dios ti avo'ntonic. Ti Apolose laj smalta. Ja' ti Diose laj yac' ch'iuc. ⁷ Hech yu'un mu tsotsuc cabtel ti ho'on laj jts'une, mu tsotsuc yabtel ti Apolose ti ja' laj smaltae. Ja' tsots yabtel ti Diose ti ja' laj yac' ch'iuque. ⁸ Co'olic no'ox ti much'u tsts'une, xchi'uc ti much'u tsmaltae. Co'ol abatetic. Mi lec chil ti Diose ti c'u che'el ni'abtejtutique, ja' chquich'tutic jmotontutic. ⁹ Yu'un ti jchi'in jbatutic ti abtel xchi'uc ti Diose.

Ti ho'oxuque sverta Dios ti avo'ntonique, ma'uc jvertatutic. Ti ho'oxuque ja' sna Dios ti avo'ntonique. Mu ho'ucun te chinaquitutic ti

avo'ntonic. ¹⁰ Yutsil yo'nton laj yac'bun cabtel ti Diose hech chaj c'u che'el jpasna ti laj yac'be cemento ti nae, yan ti much'u tal sva'ane. Ti jujununtutique ja' tsots sc'opilal ti jnoptutic lec c'u che'el tsc'an ti más lec chc'ot ti nae. ¹¹ Ti cementoe ja' ti sc'opilal ti Jesucristoe ti icham cu'untic ti cruze ti laj xa ach'unique. Ja' tsots sc'opilal lume. Mu'yuc yan. ¹² Ja' ti c'utic chcac'betutic ti sba ti cementoe, mi ja' chcac'betutic ti c'utic tsose hech chaj c'u che'el c'anal taq'uin, saquil taq'uin, ton ti bu toyol stojole, o mi ti jcaptutic xchi'uc ti c'utic mu tsotsuque chcac'betutic te' o mi chcac'betutic jobel o mi chcac'betutic c'ajben, ¹³ patil chac' ti q'uelel ti Diose ti c'u x'elan ti cabtelututique ti jujununtutique ti laj jpastutique. C'alal tsta yorail, ch-ac'at ti na'el c'u x'elan cabtelututic jujununtutic. Ja' ch-ac'at ti q'uelel ti c'oc', mi chcuch yu'un ti c'oq'ue, mi mu xcuch yu'un ti c'oq'ue. ¹⁴ Ti much'u mu xlaj ti c'oc' ti yabtele, yu'un ja' itun yu'un ti bu tsose ti c'alal laj smeltsan ti nae, ja' ch-ac'bat smoton. ¹⁵ Ti much'u chlaj ti c'oc' ti yabtele yu'un ja' itun yu'un ti bu mu tsotsuque, hech yu'un me'on. Ja' mu x'ac'bat smoton. Ja' no'ox chcol hech chaj c'u che'el ti much'u chcol loq'uel ti c'oq'ue.

¹⁶ Chana'ic ti stemplooxuc ti Diose acotolic yu'un ja' snainoj avo'ntonic ti Ch'ul Espíritue. ¹⁷ Mi oy much'u tsbolibtas avo'ntonique ti ja' stemplo ti Diose, patil chlic ac'batuc castigo yu'un ti Diose yu'un lec ti stemplo ti Diose. Ja' me avo'ntonic obi.

¹⁸ Mu me xalo'la abaic. Ho'oxuque mi oy acuyoj abaic ti p'ijoxuc ti sventa avi balumil to, ja' lec ti biq'uit chavac' aba yu'un hech chap'ijubic.

¹⁹ Yu'un ti hech oy sp'ijil yo'ntonic ti crixchanoetic li' ti balumile ti scuyo'j sbaique, ja' sbolil yo'ntonic c'otem ti stojol ti Diose. Yu'un hech ono'ox chal ti sc'op ti Diose: “Ti much'u p'ij scuyo'j sbae, c'alal yac'oj sba tsnopilan c'u che'el tscolta sbae, ja'to xa'i chcham xa, ch'ayel ibat”, ti xchie. ²⁰ Hech ts'ibabil uc ti sc'op ti Diose: “Ti Cajvaltique sna' ti hovil no'ox ti hech chaj c'u che'el tsnopilan ti yo'ntonique ti much'utic p'ij scuyo'j sbaique”, ti xchie. ²¹ Hech yu'un mu me xatoy abaic yu'un ti much'u lec chavile. ²² Yu'un oy stu avu'unic scotol. Mi ho'on mi Apolos mi Pedro oy jtututic jcotoltutic avu'unic. Ja' no'ox hech ti c'utic oy li' ti balumile oy stu avu'unic. Ja' no'ox hech uc ti jayib c'ac'al cuxuloxuc li' ti balumile oy stu avu'unic. Ja' no'ox hech uc c'alal nacham chtun avu'unic yu'un chabat ti vinajel. Ti c'utic avich'ojic xae xchi'uc ti c'utic ta to xavich'ique, ja' chtun avu'unic. Scotol chtun avu'unic. ²³ Ti ho'oxuque chatunic yu'un ti Cristoe. Ti Cristoe ja' chtun yu'un ti Diose.

4

Ja' sc'opilal cuybiluntutic ti bol yu'un ti jcholbetutic sc'opilal ti Cristoe, xchi

¹ Ja' tsc'an ti chana'ic ti jcotoltutique co'ol yabatuntutic ti Cristoe. Ho'ontutic yu'un jcholc'opuntutic oy ti jventatutic xcholel ti bu yac'oj sba chiyac'bun jna'tutic ti Diose ti muc sna'ic ti crixchanoetique ti vo'onee. ² Ti much'utic sventainojbe yabtel ti Diose, ja' tsc'an ti jun yo'nton ch-abteje. ³ Ti ho'one mu'yuc sc'opilal mi lec jc'opilal avu'unic mi mu lecuc jc'opilal avu'unic

ti c'u che'el ti jpasbe yabtel ti Cajvaltique. Ja' no'ox hech uc mu'yuc sc'opilal mi lec jc'opilal mi mu lecuc jc'opilal yu'un ti much'utic chchapanvanic li' ti balumile. Mu xu' chcal ti ho'one mi lec mi mu lecuc ti laj jpase. ⁴ Yu'un manchuc mi chcal ti lec ni'abteje, mu jna' mi laj xa jch'un scotol ti c'u che'el laj yalbun ti Cajvaltique. Ja' stuc chal ti Cajvaltique mi lec mi mu lecuc ti chi'abteje. ⁵ Hech yu'un mu me chopoluc chanopic. C'alal mi ista yorail chtal ti Cajvaltique, ja' chtal yac' ti q'uelel ti bu mu xca'ibetic sjam ti ora to xchi'uc ti c'usi oy ti co'ntontic ti jcotoltique. C'alal chtal, chac' ti na'el ti c'u che'el oy jc'opilaltic yu'un ti Diose ti jujunucutique.

⁶ Quermanotac, yu'un ti laj xa calboxuc jc'opilaltutic ho'on xchi'uc ti Apolose, ma'uc no'ox ti cha'vo'untutique. Ja' jc'opilaltutic jcotoltutic ti ja' no'ox yabatuntutic ti Cristoe, ti ho'ontutic ti jchanubtasvanejuntutic ti sc'op ti Diose. Hech yu'un mu me xat'ujuntutic yu'un hech chapasucun ti muc' ti jujununtutique. Yu'un ja' no'ox chatoy abaic yu'un ti hech chapasique. ⁷ ¿C'u yu'un ti ho'oxuc p'ijoxuc chacuy abaic? Dios ti yac'ojboxuc scotol ti c'usi avich'oje. Yu'un hech ac'biloxuque, mu xtun mi chatoy abaic yu'un. Yu'un mi chatoy aba, jun to atuc ataoj x'elan.

⁸ Mu'yuc xa c'usi sc'an to avu'unic chacuyic. Ataojic xa scotol chacuyic. Ochemoxuc xa ti pasmantal chacuy abaic. Hech yu'un mu xa xac'anuntutic chacuyic. Ja' lec ti melecuc ti ochemucoxuc xa ti pasmantale hech xu' co'ol ti jpastic mantal ti hechuque. ⁹ Ti ho'one hech ti jnop ti hech snopoj ti Diose ti chiyac'bun quich'tutic vo-

col ho'ontutic ti jcholc'opuntutic yu'une, hech chaj c'u che'el ti much'utic mu'yuc stu ch-ilat yu'un ti crixchanoetique hech chtenat ochel ti bu jti'vanej bolom yu'un ac'o ti'atuc. Ja' no'ox hechun uc ti ho'ontutique chiyac'buntutic ti q'uelel ti Diose ti stojol scotol crixchanoetic xchi'uc ti stojol ch'ul abatetic yu'un ac'o xisq'ueluntutic ti c'u che'el chcuch cu'untutic ti vocole. ¹⁰ Ti ho'ontutique yu'un ti jcholbetutic sc'opilal ti Cristoe cuybiluntutic ti bol. Ja'uc ti ho'oxuque yu'un ach'unojbeic xa sc'op ti Cristoe, lec p'ijoxuc xa chacuy abaic. Ti ho'ontutique cuybiluntutic ti mu'yuc quiptutique. Ti ho'oxuque tsots avipic chacuy abaic. Ho'oxuque pasbilo xuc ti muc' yu'un ti crixchanoetique. Ho'ontutique mu pasbilucuntutic ti muc' yu'un. ¹¹ Ti ho'ontutique oy chitsaquitutic ti vi'nal, oy chtaquij co'ntontutic. Oy bu mu jtatutic jc'u'tutic lec. Oy chquich'tutic majel. Scotol c'ac'al chixanavtutic batel mu'yuc bu chinaquitutic. ¹² Ma'uc no'ox ti jholtutic ti sc'op Diose, ja' chi'abtejtutic uc. Ti jc'obtutic ti jsa' jve'eltutic. Ti much'utic chislabanuntutic chiyalbuntutic bolc'op, ti jc'ambetutic bendición ti stojolic. Ti jts'ictutic ilbajinel. ¹³ Ti much'utic chopol chiyalbun jc'opilaltutic, lec ti jc'opontutic. Mu'yuc jtututic c'otemuntutic hech chaj c'u che'el ti c'a'epe chiyiluntutic ti crixchanoetique.

¹⁴ Mu yu'unuc chacac' ti q'uexlal yu'un ti hech laj jts'ibaboxuque. Ja' no'ox yu'un chajtaq'uiouxuc, ho'oxuc col jnich'onoxuc ti c'uxoxuc ti co'ntone.

¹⁵ Manchuc mi ep ti much'u chaxchanubtasoxuc ti sc'op ti Cristoe, mu epuc atos. Ho'on jnich'onoxuc ti sventa ti Cristo Jesuse yu'un ho'on primero laj

jcholboxuc ti lequil ach' c'ope. ¹⁶ Hech yu'un chacalbeic vocol ti ja' lec chachambucun co'nton.

¹⁷ Ja' yu'un ti laj jnop ti jtac talel ti atojolic ti Timoteoe yu'un ja' chaxcholboxuc ava'yic c'u x'elan ti co'ntone ti stojol ti Cristoe hech chaj c'u che'el chcac'be xchan jch'unojeletic buc no'ox oyic. Ja' jnich'on uc ti Timoteoe. Ti sventa ti ho'on laj jcholbe sc'op ti Cristoe, hech yu'un ti hech jnich'on ic'ot. Hech yu'un c'ux ti co'nton. Jun yo'nton ti stojol ti Cajvaltique. ¹⁸ Oy quer-manotic te oy ja' tstoy sbaic yu'un tscuyic ti mu jc'an chtal jq'ueroxuc. ¹⁹ Po'ot xa chital mi hech tsc'an ti Cajvaltique. Ja' chtal jq'uel mi toj ti c'usi tspasique ti much'utic tstoy sbaique, ma'uc no'ox chca'ibe sc'opic. ²⁰ Yu'un ja' chvinaj ti cabtelitic mi jch'unojbetic sc'op ti Cajvaltique ti mero melel mi mu jch'unojtivic. ²¹ C'alal chtal jq'ueroxuc, ¿mi chac'an chacac'boxuc acial, mi chac'an chajc'uxubinoxuc? ¿Mi chac'an ti lamajem xa co'nton c'alal chihul te ti atojolique? ¿C'usi chac'anic che'e?

5

Ja' sc'opilal ti ichapanat ti much'u imulave

¹ Oy ac'opilalic yu'un chamulivajic. Jchop o ti c'usi chapasique. Mu sna' spasic hech ti much'utic mu sna'ic bu oy ti Diose. Yu'un mu xic'beic yajnil ti stotique. Ja'uque oy much'u laj yic'be yajnil ti stote te ti atojolic. ² Hovil ti lec chacuy abaique. Ja' tsc'an ti chavich'ic mul yu'un. ¿C'u yu'un mu xatenic loq'uel ti atojolic ti much'u hech spasoje? ³⁻⁴ Ti ho'one manchuc mi mu te jchi'inojoxuc ti jbec'tal, te jchi'inojoxuc ti co'nton. Yu'un te

jchi'inojoxuc ya'yel, laj xa jchapan ti sventa ti Cajvaltíc Jesucristoe ti much'u hech spasoje. C'alal laj xa atsob abaic yu'un chachapanic avi to, te jchi'inojoxuc ti co'nton. ⁵ Yu'un hech smantal ti Cajvaltíc Jesucristoe chcac'tic ti sc'ob Satanás ti much'u hech spasoje yu'un ac'o jinuc ti yo'ntone. Hech ta to xcol xch'ulel c'alal chtal ti Cajvaltíc Jesuse.

⁶ Hovil ti hech chatoy abaique, oy palta avu'unic. Ava'yojic ti hech chalic ti crixchanoetique ti “manchuc mi jutuc no'ox chich' spumesbil xch'ut ti vaje ja' chpum scotol”, ti xchiique. Ja' no'ox hech mi ti jc'uxubintic ti jun ti much'u staoj smule, patil chlic epajuc.

⁷ Nopic me c'u che'el tspasic ti jchi'iltique ti yorail q'uin Pascua, ho'ucutic ti co'ol judioucitic xchi'uque. Scotol chch'ubeic loq'uel ti snaic ti caxlan vaje ti pumesbil xch'ute xchi'uc uc scotol ti harina ti t'uxubtasbile ti bu capbil xa xchi'uc ti spumesbile. Ja' chch'ubeic loq'uel scotol ti c'alal mu to chlic ti q'uine. Patil chlic smeltsanic ach' vaj ti mu pumesbiluc xch'ute. C'alal tsve'ic ti vaje ti mu pumesbiluc xch'ute, c'alal tsti'ic ti carneroe, tsna'ic ti colemic xa ti mozoile, ti libre oyic xae. Hech chaj c'u che'el laj xch'ubeic loq'uel scotol ti bu poco pasbile, laj spasic ach', ja' no'ox hech tsc'an ti chaloq'uesic scotol ti mulile hech xu' avu'unic chapasic ti c'usi leque. Yu'un yac'objbutic ach' jcuxlejaltic ti Cristoe ti sventa ti laj yac' sba ti milel cu'untique, hech yu'un xu' cu'untic ti chcom cu'untic ti mulile. ⁸ Hech yu'un nichimuc me co'ntontic ac'o jna'tic ti nijcol xa loq'uel ti mozoil yu'un ti mulile. Mu me xlic

jcha'pastic yan vuelta ti c'utic chopole. Puru lec ac'o jnopilantic, puru lec ac'o jpasilantic.

⁹ Laj jts'ibaboxuc ti carta ti “mu me xachi'inic ti much'utic mu xtun yo'ntonique”, xacut.
¹⁰ Mu yu'unuc mu xu' chac'oponic ti much'utic mu xtun ti yo'ntonique xchi'uc ti much'utic chlo'lavanique xchi'uc ti much'utic ch-elc'ajique xchi'uc ti much'utic xch'unojic ti santoetique. Ti taca mu xu' chac'oponique, persa chaloq'uic batel ti balumil avi li'to. ¹¹ Ja' hech sjam ti c'u che'el laj jts'ibaboxuque ti mu me xac'alanilan abaic ti stojol ti much'utic quermanotic scuyoj sbaique ti chmulivajique, ti much'utic ep chbic'taj yo'ntonique, ti xch'unojic to ti santoetique, ti chopol ti c'usi chalique, ti chyacubique, ti ch-elc'ajique. Mu me xachi'in manchuc mi ti ve'el.
¹²⁻¹³ Ja'uc ti much'utic mu'yuc ti stojol ti Diose mu jventaticuc ti jchapantic lume. Ja' stuc ti Diose ja' ch-ich'bat sc'op yu'unic. Ja'uc ti c'u yepal chtalic ti temploe ja' jventatic ti jchapantic. Hech yu'un ti ho'oxuque teno loq'uel ti much'u boliben yo'ntone ti te achi'inojique.

6

Ja' sc'opilal ti mu lecuc mi chijchapanat ti stojol ti much'utic mu tojuc yo'ntonique

¹ Ti c'usi chachapan xchi'uc yan quermanotic, ¿mi yu'un mu xaq'uexavic ti chachapanat ti stojol ti much'utic mu xojtiquinic ti Diose? ¿Mi yu'un chacuyic ti mu xu' chachapanat ti stojol ti

quermanotique? ² Chana'ic ti ho'ucutic ti oyu-
cutic ti stojol ti Diose hech jc'opilaltic ti jcha-
pambetic sc'opilal yu'un smul scotol yan crixcha-
noetic. Yu'un ho'oxuc ac'opilalic ti chachapam-
beic sc'opilal yu'un smul scotol yan crixchanoetic,
hech yu'un xu' avu'unic chachapanic ti c'usi jutuc
no'ox li' ti balumile. ³ Chana'ic uc ti ho'ucutic
hech jc'opilaltic ti jchapambetic sc'opilal ti ch'ul
abatetic ti laj sta smulic ti vo'onee. Yu'un hech
jc'opilaltic, mu vocoluc ti jchapanttic ti c'utic chc'ot
ti pasel cu'untic li' ti balumile. ⁴ Hech yu'un c'alal
oy chac'an chachapan abaic, ¿c'u yu'un chavac'
yu'un chaxchapanot ti juezetique ti chana'ic ti
mu tojuc chchapanvanique? ⁵ Hech chacalbeic
yu'un chacac' q'uexavanic. ¿Mi yu'un mu p'ijuc
avo'ntonic mi junuc? ¿Mi yu'un mu'yuc much'u
xu' chchapan yermanotac? ⁶ ¿Mi yu'un chacuyic ti
lec ti te chba ac'anic chapanel ti stojol ti much'utic
mu xch'unojbutic sc'op ti Diose? ¡Bu ba lecuc!

⁷ Yu'un ti chavac' abaic ti chapanel ti stojol ti
juezetique hech chvinaj ti mu to chach'unic lec.
¿C'u yu'un mu sts'ic avu'un ti c'usi chapasbate?
¿C'u yu'un mu sts'ic avu'un ti chalo'laate? Mu xtun
ti persa chac'an chapambe. ⁸ Yu'un ti mu sts'ic
avu'une, hech yu'un co'ol oy apaltaic nac'otic ti
stojol ti Diose. Yu'un mu c'uxuc chava'i ti averma-
noe. Yu'un mu'yuc perdón avu'un.

⁹⁻¹⁰ Na'ic me ti mu xba xchi'inic ti Diose ti
much'utic mu tojuc yo'ntonique. Hech yu'un mu
me xaslo'laoxuc ti avo'ntonique ti jujunoxuque.
Yu'un mu xba xchi'inic ti Diose ti much'utic mu
xtun ti yo'ntonique, xchi'uc ti much'utic chch'unic
ti santoetique xchi'uc ti much'utic oy yantsic

oy yajmul ti antsetique, xchi'uc ti viniquetic ti chchi'in sbaique, ti antsetic ti chchi'in sbaique. Xchi'uc ti j'eleq'uetique, xchi'uc ti much'utic chbic'taj yo'ntonique, xchi'uc ti jyacubeletique, xchi'uc ti much'utic chlabanvanique, xchi'uc ti much'utic tslo'laic taq'uine. ¹¹ Oy hechoxuc ti vo'one. Tana pochiloxuc xa, lecubtasbil xa ti avo'ntonique, mu'yuc xa amulic chayiloxuc ti Diose ti sventa ti Cajvaltic Jesucristoe xchi'uc ti sventa ti Ch'ul Espíritue.

Ja' sc'opilal ac'bo sventain ti abec'talique ti Diose, xchi

¹² Hech chalic ti crixchanoetique: “Libre oyun, xu' jpas scotol c'usi ti jc'an ti jpase”, xchiic. Melel ti scotol xu' ti jpastique, pero mu xislecubtasbucutic co'ntontic scotol. Scotol xu' jpastic, mu jc'an chcac'jbatic ti mozoil yu'un. ¹³ Hech chalic uc ti crixchanoetique: “Yu'un tsc'an sve'el ti jch'utique, hech yu'un chcac'betic”, xchiic. Melel ti hech tsc'ane, yu'un hech laj spasucutic ti Diose. Pero ja' no'ox oy stu li' ti balumile ti ve'elile xchi'uc ti jch'utique. Mu me jch'untic ti hech chaj c'u che'el tsc'an chcac'betic sve'el ti jch'utique ja' no'ox hech tsc'an chcac'betic spas mulil ti jbec'taltique. Ti Diose mu yu'unuc laj yac'bucutic ti jbec'taltique yu'un hech ti jsa'tic jmultic xchi'uc. Ja' laj yac'bucutic yu'un ac'o tunuc yu'un. Ja' stuc laj spas ti jbec'taltique ti Diose. ¹⁴ Ja' chixcha'cusesbucutic ti jbec'taltique ti Diose hech chaj c'u che'el icha'cusesat ti Cajvaltique. Yu'un jelaven sp'ijil.

¹⁵ Chana'ic ti sbec'tal Cristo c'otemucutic yu'un chispasucutic ti mantal. Hech yu'un jbu ba leuc

mi chba cac'be xchi'in jmulavil ants ti sbec'tal ti Cristoe! ¹⁶ Chana'ic ti hech ono'ox chal ti sc'op ti Diose: “Ti xcha'va'alique jun no'ox chc'otic ti sbec'talique”, xchi ti Diose. Ja' sc'opilal ti vinique xchi'uc ti yajnile. Ja' no'ox hech uc ti much'u chchi'in sbaic xchi'uc jmulavil antse jun no'ox chc'otic xchi'uc ti sbec'talique. ¹⁷ Hech yu'un jbu ba sjamuc ti chachi'in abaic xchi'uc ti jmulavil antse yu'un jun oyoxuc xa xchi'uc ti Cristoe!

¹⁸ J'ech'el comeso mulivajel. Scotol yan muliletic ti jpastique mu xijyu'unimbucutic jbec'taltic. Ja'uc mi chijmulivaje ja' chijyu'unimbucutic jbec'taltic. ¹⁹ Na'o me ti stemplo Dios c'otem ti abec'talique yu'un te oy ti avo'ntonic ti Ch'ul Espiritue. Ja' ac'biloxuc yu'un ti Diose. Mu avu'unuc abaic. ²⁰ Toyol stojol mambiloxuc. Hech yu'un ac'bo sventain ti abec'talique ti Diose.

7

Ja' sc'opilal ti much'utic nupunemique

¹ Yu'un chajac'bucun ti cartae, hech yu'un hech chajtac'boxuc. Mu persauc chic' sbaic xchi'uc ants ti viniquetic. Xu' te va'aluc. ² Yu'un mu vololuc chijyic'ucutic ti mulil ti jbec'taltique, ja' lec mi oy yajnil jujun viniquetic, ja' lec uc mi oy smalal jujun antsetic. ³ Ti viniquetic ac'o xchi'in sbaic xchi'uc ti yajnile. Hech ono'ox uc ti antsetique ac'o xchi'in sbaic xchi'uc ti smalale. ⁴ Ti antse mu yu'unuc stuc ti sbec'tale. Ja' yu'un uc ti smalale ti sbec'tale. Hech ono'ox uc ti vinique mu yu'unuc stuc ti sbec'tale. Ja' yu'un uc ti yajnile ti sbec'tale. ⁵ Mu me xapajes abaic. Ja' no'ox mi co'ol chanopic

acha'va'alic xu' chapajes abaic chib oxib c'ac'al yu'un chac'oponic Dios. Patil ta me xachi'in abaic yan vuelta naca me sujoxuc ti mulil ti Satanase yu'un ti mu xachi'in abaique.

⁶ Ti hech chcal ti lec mi oy yajnil jujun vini-quetique, lec uc mi oy smalal jujun antsetic, mu yu'unuc ti jpas mantal. Ja' no'ox chcac' licencia ti c'usi lec chapasique. ⁷ Ho'on chcal ti ja'uc lec ti hech chaj c'u che'el ho'on scotol ti viniquetique. Ho'oni mu'yuc cajnil. Pero mu jcotolticuc chcuch cu'untic. Hech laj spasucutic ti Diose. Yantic ti co'ntontic jujunucutique.

⁸ Hech yu'un chcalbe ti much'utic mu'yuc yajnil xchi'uc ti much'utic mu'yuc smalale xchi'uc ti me'on antsetique, ja' lec mi va'aluc hech chaj c'u che'el ho'on. ⁹ Mi mu xu' yu'unic ti va'ale, ac'o nupunuc. Ja' lec mi chnupunique. Ja' voloc mi chbolib yo'ntonic yu'un tsnopilanic ti tsc'an xchi'ile.

¹⁰ Ho'oxuc ti avic'oj abaique ti co'ol ach'unojbeic sc'op ti Cajvaltique, ho'on chajpasoxuc ti mantal. Mu ho'ucun, ja' ti Cajvaltique. Ti antse mu me sten ti smalale. ¹¹ Mi mu xch'un, mi tsten ti smalale, ac'o va'aluc o mi mu sc'an xcha'ic' sbaic xchi'uc yan vuelta ti smalale. Ti vinique mu me sutes ti yajnil.

¹² Muc xal hech ti Cajvaltique, ho'on ti hech chacalboxuc ti ora to. Mi oy quermanotic ti mu xch'unojbuc sc'op ti Diose ti yajnil, mi solel yo'nton ti antse yic'oj sbaic xchi'uc ti smalale, mu me sutes ti yajnil. ¹³ Mi oy quermanotic ants ti mu xch'unojbuc sc'op ti Diose ti smalale, mi solel yo'nton ti vinique yic'oj sbaic xchi'uc ti

yajñile, mu me xtenvan ti quermanotic antse. ¹⁴ Ti vinic ti mu xch'une, jutuc chich' bendición yu'un xch'unoj ti yajñile. Hech ono'ox uc ti ants ti mu xch'une, jutuc chich' bendición yu'un xch'unoj ti smalale. Hech ch-ac'bat bendición ti yol snich'onique. Ti manchuque, mu x'ac'bat bendición ti yol snich'one. ¹⁵ Mi chcomesvan ti much'u mu xch'unajuque, ac'o batuc. Yu'un ic'bilucutic ti stojol ti Diose, hech yu'un mu xtun mi chlic pleito cu'untic. Ti much'u icomesate, mi antsuc mi vinicuc, libre chc'ot. ¹⁶ Mi tsc'an to ti te avic'oj abaic xchi'uc, hech yu'un na'ic me repenta ti chcol ti aventaic ti amalalique. Na'ic me, vini-quetic, repenta chcol ti aventaic ti avajñilique.

¹⁷ Manchuc mi mu sutes yo'nton ti aventaic, te no'ox comanic hech chaj c'u che'el laj staot ti Diose ti jujunoxuque. Yu'un hech tsc'an ti Diose hech chcac' ti chanel ti scotol temploetic. ¹⁸ Mi avich'oj circuncisión c'alal na'ic'at ti stojol ti Diose, avich'oj xa obi. Mi mu avich'ojuc circuncisión ti c'alal na'ic'at ti stojol ti Diose, hechuc no'ox obi, mu me xavich'ic circuncisión. ¹⁹ Mu tsotsuc sc'opilal mi avich'oj circuncisión. Mu tsotsuc sc'opilal mi mu avich'ojuc. Ja' tsots sc'opilal ti lec chayiloxuc ti Diose ti chach'unic ti c'utic chijyalbucutique. ²⁰ Ti jujunoxuque te no'ox comanic hech chaj c'u che'el laj staouxuc ti Diose. ²¹ Mi te oyot ti sna ti avajñvale c'alal laj staot ti Diose, mu me xavich' mul, abtejan yu'un. Mi xu' avu'un chaloc' ti mozoil, lec ti hech chapase. ²² Mi chombilot ti mozoil c'alal laj staot ti Cajvaltique, na'o me ti laj xa scoltaot loq'uel ti mozoil yu'un ti mulile ti Cajvaltique. Mi libre oyot c'alal laj staot ti Cajvaltique, na'o me ti yabatot

ti Cristo nac'ot xa. ²³ Toyol stojol laj smanoxuc ti Cajvaltique. Hech yu'un ja' tsots sc'opilal ti chavajvalin ti Cajvaltique. Mu me xavajvalin crixchanoetic. ²⁴ Hech yu'un, quermanotac, hech chaj c'u che'el laj staot ti Diose, te no'ox comanic yu'un te xchi'inojoxuc ti Diose.

²⁵ Tsebetic, queremetic, hech chacalboxuc. Yu'un ti hech chacalboxuque, mu yu'unuc hech laj yalbun ti Cajvaltique. Yu'un quich'oj c'uxubinel yu'un ti Cajvaltique hech yu'un jun co'nton ti stojol. Hech yu'un chacalbe ava'yic c'u x'elan oy ti co'nton. ²⁶ Chcal ti ja' lec hech chaj c'u che'el ti oyoxuc ti ora to ti jujunoxuque, hech no'ox me oyucocuc yu'un oy ilbajinel ti ora to. ²⁷ Ti c'u avepalic oy avajnilic, mu me xacomesic. Ti c'u avepalic mu'yuc avajnilique, mu me xasa'. ²⁸ Mi mu xcuch avu'un ti mu'yuc avajnile, mi chavic' abaic xchi'uc tsebetic, mu yu'unuc chata amul. Hech uc mi chanupun, tsebetic, mu yu'unuc chata amul. Ja' no'ox ep chavich'ic vocol. Ti ho'one co'nton mu xacac' chavich'ic vocol.

²⁹ Lec mi chanupunique, quermanotac, pero chacalbeic avi to. Atabil no'ox c'ac'al li'oyucutique. Hech yu'un ti c'u avepalic ti oy avajnilique, ac'o mu'yuc avajnil chava'yic. Hech ma'uc no'ox chanopilan ti c'usi tsc'an ti avajnile, ja' chanopilan uc ti c'usi tsc'an yu'un chapasbe yabtel ti Diose. ³⁰ Ti c'u avepalic ti chavich'ic mule yu'un ti ep avocol li' ti balumile, mu me xaventain. Ti c'u avepalic ti nichim avo'ntonique, mu me mu'yuc paltá chava'yic. Ti c'u avepalic ti chamanilajique chachonilajique ac'o mu'yuc c'usi oy avu'unic chava'yic yu'un hech mu teuc

chbat avo'ntonic. ³¹ Ti c'u avepalic ti ep ti c'usi oy avu'unic li' ti balumile, ac'o mu'yucuc avu'unic chava'yic yu'un hech mu xasmozoinoxuc. Yu'un chc'ot yorail ti chljaj scotol ti c'utic oy li' ti balumile.

³² Ti jc'an mu'yuc c'usi chlo'laj avo'ntonic yu'un. Ti much'u mu'yuc yajnil, libre oy hech xu' tsnopilan ti c'usi tsc'an ti Cajvaltique yu'un tspas c'usi lec chil ti Cajvaltique. ³³ Ja'uc ti much'u oy yajnila persa tsnopilan uc ti c'u che'el tsta ti c'usi chtun yu'unique li' ti balumile yu'un tsc'an ti nichim no'ox yo'nton ti yajnila. ³⁴ Hech yu'un mu junuc ti c'usi tsnope. Ja' no'ox hech uc ti much'u mu'yuc smalale xu' tsnopilan ti c'usi tsc'an ti Cajvaltique, c'u che'el chac' sba ti abatinel yu'un ti Cajvaltique xchi'uc sbec'tal xchi'uc yo'nton. Ja'uc ti much'u oy smalale ja' tsnopilan ti c'usi sventa li' ti balumile yu'un tspas c'usi lec chil ti smalale.

³⁵ Ja' sventa avutsilalic ti hech chacalboxuque. Mu yu'unuc chajpajesoxuc. Ja' no'ox yu'un chcac'boxuc ana'ic c'usi lec ti pasel. Hech mu'yuc c'usi xu' chaspajesoxuc. Xu' chavac' abaic ti abatinel yu'un ti Cajvaltique.

³⁶ Mi oy much'u ti mu xcuch yu'un cha'i ti mu'yuc yajnila mi tsnop ti tsa' yajnila, lec oy. Mu muliluc ti oy yajnila. ³⁷ Ti much'u lec snopoj ti yo'nton ti mu persauc oy yajnila, mi soles hech yo'nton, lec oy uc ti hech tspace. ³⁸ Hech yu'un lec chc'ot ti much'u chic' yajnila. Ti much'u mu xic' yajnila, ja' más lec chc'ot.

³⁹ Hech chal ti leye ti much'utic nupunemique persa tsmalalinic ti jayib c'ac'al ti cuxul xchi'uc ti smalalique. Ja'to mi icham ti smalalique, ja'to libre chc'otic ti antsetique. Hech yu'un mi oy

chcham smalalic ti quermanotic antsetique xu' chnupunic yan vuelta. Ja' no'ox xchi'uc ti much'u oy ti stojol ti Cajvaltique. ⁴⁰ Ho'oni chcal ti ja' más lec mi mu xa xnupunic o. Hech yo'nton uc ti Ch'ul Espíritue ti chcale.

8

Ja' sc'opilal mu me xba jti'tic ti smoton ti santoe-tique yu'un chbolib yo'nton ti quermanotique, xchi

¹⁻³ Yu'un ti chacuyic ti mu chopoluc chbat avu'unic mi chati'beic smoton ti santoetique, mu hechuc. Mu xavilic ti ja' xu' chbolib avu'unic ti quermanotique ti mu to oyuc yip yo'ntonique. Hech yu'un hovil ti p'ij chacuy abaique. Yu'un ti p'ij chacuy abaique, ja' mu to p'ijucoxuc obi. Ja'uc mi c'ux chava'yic ti Diose, c'ux chava'yic ti quermanotic uque, ja' p'ijoxuc chayiloxuc ti Diose.

⁴ “Yu'un jch'unojtutic ti mu cuxuluc ti santoe-tique, jna'tutic ti jun no'ox Dios oy, mu'yuc yan, hech yu'un mu'yuc sc'opilal mi ti jti'betutic ti smoton ti santoetique”, xachiic. Melel ti jun no'ox Dios oy, mu'yuc yan hech chaj c'u che'el chavalique.

⁵ Yu'un manchuc mi chalic ti oy diosetic ti vina-jel ti balumile, ep diosetic tscuyique, ep yajvalic tscuyique, ⁶ ti ho'ucutique ti jna'tic ti jun no'ox ti Dios cu'untique, ja' ti Jtotique. Ja' spasoj scotol ti c'utic oye. Spasojucutic yu'un ac'o xijtunucutic yu'un. Ti jna'tic uc ti jun no'ox ti Cajvaltique, ja' ti Jesucristoe. Ja' sventainoj scotol ti c'utic oye. Ja' ti sventa ti cuxulucutique.

⁷ Pero ti quermanotique mu scotoluc sna'ic ti mu cuxuluc ti santoetique. Ti quermanotic ti

mu to oyuc yip yo'ntonique, yu'un tscuyic to ti cuxul ti santoetique, cha'i ti yo'nton ti tscontrain ti Diose mi tsti'beic smoton ti santoetique. Hech yu'un chbolibic mi tsti'ique. ⁸ Ti ho'ucutique ti jna'tic ti mu yu'unuc ja' lec chijc'ot ti stojol ti Diose yu'un ti jve'eltique. Ma'uc lec chijyil ti Diose mi ti jti'tic, ma'uc mu xtun chijyil ti Diose mi mu jti'tic. ⁹ P'ijanic me. Mu me ja'uc yu'un ti libre oyoxuque ti chavac' p'ajuc ti mulil ti quermanotique ti mu'yuc yip ti yo'ntonique. ¹⁰ Ho'oti ti na'ac'bat sp'ijil avo'nton yu'un ti Diose hech chana' ti mu cuxuluc ti santoetique, ti mi nayilot ti quermanotique ti mu'yuc yip yo'ntonique, ti te nacalot ti mesa te ti sna ti santoetique, hech yu'un tsnop uc ti xu' tsti'beic smoton ti santoetique. ¹¹ Hech yu'un ti scoj sp'ijil avo'nton tsoc ti avermanoe ti ja' mu'yuc yip yo'ntone. Ja' laj yac' sba ti milil ti Cristoe yu'un ti avermanotac lume. ¹² Mi hech tsoc ti aventa ti quermanotique ti mu'yuc yip yo'ntonique, hech chata amul ti stojol ti quermanotique, chata amul uc ti stojol ti Cristoe. ¹³ Hech yu'un mi chp'aj ti mulil jun quermanotic cu'untic yu'un ti scoj ti jti'tic ti'bol, ja' lec mu xa jti'tic ti'bol o, yu'un hech mu xp'aj ti mulil ti quermanotique ti jventatic.

9

Ja' sc'opilal ti much'u jchalc'ope ti ja' tsnop lec ti lec ac'o batuc sc'opilal ti Cajvaltique yu'un

¹ Ja' no'ox hech nixtoc uc libre oyun xu' chajc'amboxuc scotol ti c'usi ti jc'an yu'un jchalc'opun. Ho'oni co'ol jchalc'opun xchi'uc ti lajchavo'ique ti laj xchi'inic ti Cajvaltique. Yu'un ho'on uqui laj jq'uelbe sat ti Cajvaltique

Jesucristoe. Ti ho'oxuque cabteloxuc ti stojol ti Cajvaltique. ² Mi tscuyic ti mu jcholoc'opucun ti yan quermanotique ti buc no'ox oyique, ti ho'oxuque persa chach'unic yu'un ho'on laj jcholboxuc ti sc'op ti Diose. Yu'un ti ach'unojic xae, hech chvinaj ti quich'oj cabtel yu'un ti Cajvaltique.

³ Hech chcalbe scotol ti much'utic ti mu xtun ti c'u che'el ti jnop ti tscuyique. ⁴ Xu' chquich' mac'linel avu'unic hech chaj c'u che'el chich' mac'linel ti yan jcholoc'opetique. ⁵ Xu' ti jsa' cajnil uc, xu' chquic' batel uc hech chaj c'u che'el tspas ti yan jcholoc'opetique xchi'uc ti yits'inabtac ti Cajvaltique xchi'uc ti Pedroe. ⁶ Ti yan jcholoc'opetique scomesoj yabtelic hech yu'un chich'ic mac'linel avu'unic. Ja' no'ox hech xu' ti jcomes cabteltutic uc ti Bernabee xchi'uc ti ho'one. ⁷ Chana'ic ti much'u ochem ti soldadoe ja' ch-ac'bat sve'el xchi'uc scotol ti c'usi chtun yu'une. Ti much'u tsts'un slo'bol ja' tslo'be sat. Ti much'u tsq'uel xchivo, ja' chuch'be xlech. ⁸ Ja' no'ox hechun uc ti ho'ontutique xu' chamac'linuntutic yu'un chi'abtejtutic avu'unic. Hech chal uc ti mantaletic yu'un ti Diose. ⁹ Yu'un hech ts'ibabil ti mantaletique ti laj yal ti Moises: "Ti vacaxe mu me xamabeic ye c'alal tstec' trigo, ac'o sve'", ti xchie. Yu'un ti hech chal ti Diose, ma'uc no'ox c'uxubimbil yu'un ti Diose ti vacaxetique. ¹⁰ Ho'ontutic jc'opilaltutic uc ti hech chale. Ho'ontutic jc'opilaltutic ti hech ts'ibabile. Na'ic me ti much'u tsvoc' yosile, ti much'u tsmaj strigoe, jun yo'ntonic tspasic yu'un sna'ic mi hech tspasique hech tstaic sve'elic. ¹¹ Ja' no'ox hechun uc ti ho'one laj jts'un ti avo'ntonic ti sc'op ti Diose. Hech yu'un lec mi chavac'bun c'usi chtun cu'un

ti sventa jbec'tal. ¹² Ti yan jcholic'opetique xu' chich'ic mac'linel avu'unic. Pero ti ho'one xu' más ech'em chquich' mac'linel avu'unic ti hechuque, pero mu jc'an.

Yu'un ti ho'one scotol ora ti jpajes jba naca me xcom ti jventa ti mu xpuc ti lec ti lequil ach' c'ope, ja' ti sc'opilal ti Cristoe. ¹³ Chana'ic ti hech smantal ti Diose ti te tsta sve'elic ti templo ti paleetic ti te ch-abtejique. Te tsta sti'bolic yu'un stuc tsmilic ti smoton ti Diose. ¹⁴ Ja' no'ox hech uc ti much'utic chcholic ti lequil ach' c'ope, smantal ti Cajvaltique ti te tsta sve'elic yu'un chcholic ti lequil ach' c'ope. ¹⁵ Ti ho'one mu jc'an jpas hech. Mu yu'unuc chajts'ibaboxuc yu'un hech ac'o xapasbun. Yu'un hech co'nton o ti mu'yuc c'usi ti jc'ane, hech yu'un mi oy much'u chisujune, ja' lec mi chicham.

¹⁶ Mu yu'unuc ti jtoy jba yu'un ti hech ti jchol ti lequil ach' c'ope. Persa ti jchol yu'un hech ac'bilun cabtel yu'un ti Cajvaltique. Mi mu jc'an ti jchole, uts jba. ¹⁷ Mi yutsil co'nton ti jchol, quich'oj jmoton chca'i. Mu yu'unuc ti jc'an yan jmoton. Mi mu yutsiluc co'nton ti jpase, ta ono'ox jpas yu'un hech ac'bilun cabtel ti jchol. ¹⁸ Ja' jmoton chca'i ti nichim no'ox co'nton yu'un mu'yuc c'usi ti jc'ambe ti much'utic ti jcholbe ya'yic ti lequil ach' c'ope.

¹⁹ Hech yu'un ti ho'one libre oyun. Mu'yuc much'u xu' chiyalbun ti ac'o jpas ti c'usi tsc'anique. Jtuc cac'oj jba ti abatinel yu'un scotolic yu'un hech más ep chch'umbeic sc'op Dios ti jventa. ²⁰ C'alal ti jchi'in ti jchi'iltaque, ja' ti tsots sc'opilal cha'yic ti jch'untic ti antiguo mantaletique ti laj sts'iba ti Moisesse, ti jco'oltajes jba hech chaj c'u che'el stuquique. Ti jpas ti

muc' ti mantaletique manchuc mi mu tsotsuc sc'opilal chca'i. Hech ti jpas yu'un lec ac'o yilucun yu'un hech ac'o xch'unic ti jventa. ²¹ Ti c'alal ti jchi'in ti achi'iltaque, ho'oxuc ti co'ol yanlum crixchanooxuc xchi'uque, ti mu ya'yojuc ti smantal ti Diose, co'olun chic'ot xchi'uc. Mu yu'unuc ti jcomes ti Cajvaltique yu'un ti hech ti jpase. Ja' no'ox yu'un lec ac'o yilucun yu'un hech ac'o xch'unic ti jventa. ²² Ti c'alal ti jchi'in ti quermanotique ti mu'yuc yip yo'ntonique co'ol mu'yuc yip co'nton xchi'uc chic'ot yu'un hech ac'o tsatsubuc yo'ntonic ti jventa. Co'olun chic'ot xchi'uc scotolic yu'un ac'o oyuc much'u chcolic ti jventa. ²³ Hech ti jpas yu'un ac'o c'otuc ti yo'ntonic ti lequil ach' c'ope hech nichim no'ox co'nton mi chlic xch'unique.

²⁴ Chana'ic ti scotol ti much'utic ttsal sbaic ti anile co'ol ch-anilajic scotolic. Jun no'ox ti much'u xu' yu'un chjelav batele. Ja' chich' smoton. Ja'uc me hechoxuc me uc. Ja'uc me batem avo'ntonic yu'un chc'ot ata amotonic yu'un ti Cajvaltique. Mu'yuc xa me c'usi chanopic. ²⁵ Scotol ti much'u tsc'an ttsalvan ti tajimol li' ti balumile persa mu xa xch'umbe smantal ti sbec'tale ti c'utic tsc'ane. Yu'un sna'oj ti mi hech tspase, hech xu' yu'un, hech tsta smoton. Ti smoton ti chich' li' ti balumile ja' chlaj. Ja'uc ti ho'ucutique chquich'tic jmotontic ti mu sna' chlaje. ²⁶ Ja' hech chaj c'u che'el ti much'u jun yo'nton ch-anilaje, ja' no'ox hechun ti ho'one, ja' te batem co'nton yu'un chc'ot jta jmoton. Hech chaj c'u che'el ti much'u tsnop lec bu chac'be majel ti yajcontrae yu'un hech xu' yu'un ti tajimole, ja' no'ox hechun ti ho'one te oy

co'nton yu'un ti c'u che'el ti jtsal ti c'utic tsc'an chisbolibtasune. ²⁷ Ti ho'one mi jutuc mu jc'uxubin ti jbec'tale. Mu jch'un ti c'utic chiyalbune. Yu'un ti hech ti jpase, yu'un naca me stsalun manchuc mi jcholojbe ya'yic ti sc'op ti Diose yan crixchanoetic.

10

Ja' sc'opilal mu me hechuc avo'ntonic hech chaj c'u che'el ti jtatomoltique ti vo'one ti mu junuc yo'ntonic ti stojol ti Diose, xchi

¹ Quermanotac, ti jc'an ti chana'ic ti c'utic ic'ot ti pasel ti vo'one ti stojol ti jtatomol jmembeltique ho'ucutic ti co'ol yelnich'onucutic ti Israel xchi'uque. C'uxubimbilic yu'un ti Diose hech yu'un ja' ibaej yu'unic ti toque yu'un chtojobtasatic batel ti bu tsc'an ti Diose ti chc'otique. Hech lec ijelavic ti nab scotolic. ² Scotolic ti iloq'uic ti mozoile ja' totil yu'unic ti Moisesse ic'ot yu'un ja' jbaejbe yu'unic te ti yolon toc xchi'uc te ti nab. ³ Te ti xocol balumil scotolic co'ol imac'linatic yu'un ti Diose. ⁴ Scotolic co'ol i'ac'batic yuch'ic ho' yu'un ti Diose ti iloc' tal ti ch'en ti laj smaj ti Moisesse. Ma'uc ti sventa no'ox ti Moisesse yu'un te oy ti Cristoe. Yu'un ti hech i'ac'batique ja' ti sventa ti Cristoe. Yu'un ti i'ac'batic ho' yuch'ique, hech yu'un ja' no'ox hech uc ch-ac'batic xcuxlejalic sbatel osil mi tspasic ti muc' ti Diose. ⁵ Manchuc mi hech icoltaatique, muc' ono'ox tspasic ti muc' ti Diose. Ja' más ep ti mu xtun i'ilatic yu'un ti Diose. Hech yu'un ep ichamic te ti xocol balumil.

⁶ Yu'un ti hech ic'ot ti pasele, ac'o jna'tic ti ja' no'ox hech chiyjac'bucutic castigo ti Diose mi co'ol

chbic'taj co'ntontic yu'un ti c'usi chopole hech chaj c'u che'el ibic'taj ti yo'ntonique. ⁷ Mu me hechuc avo'ntonic hech chaj c'u che'el ti jtatamoltique ti vo'one ti mu junuc yo'ntonic ti stojol ti Diose. Yu'un hech ono'ox ts'ibabil sc'opilalic ti sc'op ti Diose: “Ti jchi'iltaque ti co'ol t'ujbilun xchi'uc yu'un ti Diose, laj spasic yajsanto. Laj yac'beic smoton, ive'ic, laj yuch'ic, hech lic ac'otajucuc ti stojol ti yajsantoe”, ti xchi ti Moisesse. ⁸ Mu me xijmulivajucutic hech chaj c'u che'el laj spasic. Yu'un ti jun no'ox c'ac'al imilatic veintitrés mil. ⁹ Mu me xijelavucutic ti stojol ti Cajvaltique hech chaj c'u che'el oy ijelavic ti stojol. Hech yu'un iti'at yu'un chon, hech ichamic. ¹⁰ Mu me jtoy jbatic ti stojol ti Cajvaltique hech chaj c'u che'el oy laj spasic. Hech yu'un i'ac'batic xchamel, hech itup'ic ti much'utic laj stoy sbaique.

¹¹ Yu'un ti hech ipasbatique, yu'un hech ac'o mu me jpastic hech ti ho'ucutique. Hech ts'ibabil comel sc'opilalic yu'un hech chijp'ijubucutic. Yu'un slajebal xa c'ac'al ti li'oyucutique. ¹² Hech yu'un ti much'u tscuy ti oy lec yip ti yo'ntone ac'o me p'ijubuc, naca me p'ajuc ti mulil. ¹³ Ti c'u che'el chaspasbot proval avo'ntonic ti pucuje, ja' no'ox hech tspasbeic proval yo'ntonic scotol crixchanoetic. Ti Diose jun yo'nton avu'unic. Mu xac' ti jelaven chaspasbot proval avo'ntonic ti pucuje naca me mu xcuch avu'unic. Ti c'alal chaspasbot proval ti avo'ntonique ti pucuje ti Diose chastojbtasot c'u che'el chacol batel, hech chu' avu'unic.

¹⁴ Hech yu'un, ho'oxuc ti c'uxoxuc ti co'ntone, j'ech'el comeso ti santoetique. ¹⁵ Hech chacal-

boxuc acotolic yu'un oy xa sp'ijil avo'ntonic. Nopo ava'yic ti c'usi chacalboxuque. ¹⁶ C'alal chij-naqui ti smesa ti Cajvaltique chcuch'tic ti ya'lel sat uvate'e ti chcalbetic vocol Dios yu'une, ti jve'tic ti caxlan vaje hech chaj c'u che'el laj yal comel smantal ti Cajvaltique. Hech chvinaj ti jun co'ntontic ti stojol ti Cajvaltique ti ja' laj yac'sba ti milel cu'untique. ¹⁷ Jun no'ox ti caxlan vaje. Hech yu'un manchuc mi epucutic, jun no'ox c'otemucutic yu'un jun no'ox ti caxlan vaj ti jve'tic jcotoltique.

¹⁸ Nopo ava'yic ti c'u che'el laj spasic ti jtatamoltique ti vo'one, ja' ti co'ol yelnich'onucutic ti Israel xchi'uque. C'alal laj sti'beic ti smoton ti Diose, hech ivinaj ti jun yo'ntonic ti stojol ti Diose. ¹⁹ Mu yu'unuc ti jloq'uesbe sjam ti jun yo'ntonic xchi'uc ti santoetique ti much'utic chac'beic smotone. Yu'un ti jna'tic ti mu cuxuluc ti santoetique, hech yu'un hovil ti ch-ac'bat ti smotone. Mu'yuc stu. ²⁰ Ja' hech sjam. Ti much'utic ti chac'beic smoton ti santoetique mu yu'unuc ja' chac'beic ti Diose. Yu'un mu xojtiquinic ti Diose. Ja' chac'beic ti pucujetique. Hech yu'un mu jc'an ti jun avo'ntonic chac'otic xchi'uc ti pucujetique. ²¹ Ho'oxuque ti chanaquiic ti smesa ti Cajvaltique, ti chavuch'ic ti ya'lel sat uvate'e chave'ic ti caxlan vaje hech chaj c'u che'el laj yal comel smantal ti Cajvaltique, mu sjamuc ti co'ol chba naclanic ti smesa ti much'utic tspasic ti muc' ti pucujetique. ²² Mu lecuc mi chcac'tic ch-ilin ti jtojoltic ti Cajvaltique. Ja' oy yip ti Cajvaltique. Ho'ucutic mu'yuc quiptic.

Ja' sc'opilal ti libre oyun xijchi pero mu me xbolib

yo'nton cu'untic yantic

²³ “Libre oyucutic, scotol xu' jpastic”, xachiic. Hech; pero mu scotoluc lec ti pasel. “Libre oyucutic scotol xu' jpastic”, xachiic. Hech; pero ma'uc sventa chijlecub scotol. ²⁴ Ti c'usi ti jpastique, ma'uc no'ox yu'un ti lec chca'itic jtuctic. Ja' ac'o jpastic yu'un chlecub yo'nton yantic uc.

²⁵ Ti ti'bole ti chchonic te ti plazae, manic, ti'anic. Mi chlo'laj avo'ntonic yu'un, mu me xajaquic, manic, ti'anic. ²⁶ Yu'un ja' yu'un ti Cajvaltique ti balumile xchi'uc scotol ti c'utic chch'i li'i.

²⁷ Pero mi chayic'ot ti ve'el ti much'u mu xch'unojuc ti Diose, mi chac'an chach'un batel, scotol ti c'usi chayac'bot ati', ti'an. Mi chlo'laj avo'ntonic yu'un, mu me xajaquic. ²⁸⁻²⁹ Repenta mi oy much'u tsna' ti ja' smoton ti santoe ti chayac'boxuc ati'ique, ja' ti co'ol na'ic'atic ti ve'el xchi'uc. Hech chayalbot: “Avi ti'bol li'to, ja' smoton ti yajsantoe”, mi xchie, hech yu'un mu me xati'. Mo'oj, chlo'laj yo'nton yu'un ti laj xa yalbot ti ja' smoton ti santoe. Mu yu'unuc mu xu' chati'. Ja' sventail ti mu me xlo'laj yo'nton yu'un ti laj yalbote.

“Libre oyucutic, mu persauc ti jch'untic ti mu stac' ti jti'tutic ti ti'bole”, xachiic. ³⁰ “Yu'un chcalbetutic vocol ti Diose c'alal chive'tutic, hech yu'un mu'yuc jmultutic yu'un laj calbetutic vocol ti Diose”, xachiic. ³¹ Hech. Pero manchuc mi chijve', manchuc mi oy c'usi chcuch'tic, scotol ti c'usi ti jpastique lecuc me chc'ot sc'opilal ti Diose cu'untic. ³² Yu'un hech mu me much'u chbolib yo'nton cu'untic, manchuc mi jchi'iltic, ho'ucutic ti co'ol judiucutic xchi'uque, manchuc mi

achi'iltac, ho'oxuc ti co'ol yanlum crixchanooxuc xchi'uque, manchuc mi yan quermanotic. ³³ Ti ho'one ti jc'an ti ac'o lecubuc yo'ntonic yantic ti jventa. Ma'uc jnopo'j ti ja' no'ox chlecub co'nton jtuc. Ja' jnopo'j ti ac'o lecubuc yo'ntonic yantic ti jventa, hech chcolic.

11

¹ Chambucun co'nton hech chaj c'u che'el jchanojbe yo'nton uc ti Cristoe.

Ja' sc'opilal ti ac'o smac sjol antsetic c'alal tsc'o'ponic Dios

² Quermanotac, nichim no'ox co'nton avu'unic yu'un scotol ora chana'ucun yu'un avac'oj ti avo'ntonic ti jc'ope hech chaj c'u che'el laj jchanubtasoxuc. ³ Ti jc'an ti hech chana'ic. Ti viniquetique ja' t'psasat ti mantal yu'un ti Cristoe. Ti antsetique ja' t'psasat ti mantal yu'un ti smalale. Ti Cristoe ja' t'psasat ti mantal yu'un ti Diose. ⁴ Hech yu'un ti viniquetique mi mu sloq'uesojuc xpixjol tsc'o'ponic Dios, mi mu sloq'uesojuc xpixjol c'alal chcholbeic sc'opilal ti Diose, ja' mu spas ti muc' ti Cristoe. ⁵ Yu'un ja' stalelic ti antsetique ti tsmac sjolic ti c'alal chloq'uic batel ti sna yu'un hech chvinaj ti oy smalale, hech yu'un mi mu smacojuc sjol tsc'o'ponic Dios, mi mu smacojuc sjol c'alal chcholbeic sc'opilal ti Diose, ja' mu spas ti muc' ti oy smalale. Yu'un ti much'u hech t'pase, co'ol c'otem hech chaj c'u che'el ti jmulavil antse ti itulbat sjol hech chaj c'u che'el viniquetic. ⁶ Mi mu sc'an smac sjol ti antse, ja' lec ac'o ba yac' ti tulel scotol stsotsil sjol. Mi yu'un chq'uexav yu'un

ti chac' ti tulel scotol stsotsil ti sjole, ac'o smac sjol che'e. ⁷ Ja'uc ti viniquetique mu lecuc mi tsmac sjolic stuquic yu'un co'ol ipasatic hech chaj c'u che'el ti Diose. Ja' ac'bil yabtel yu'un tspasvan ti mantal li' ti balumile. Ja'uc ti antsetique ja' ipasatic yu'un chch'umbe smantal ti viniquetique. ⁸ Ma'uc ti sventa ti antse ti hech ipasat ti sba vinique. Ja' ti sventa ti vinique ti hech ipasat ti sba antse. ⁹ Mu yu'unuc laj spas ti sba vinique ti Diose yu'un tsa'be xchi'il ti antse. Ja' laj spas ti sba antse yu'un tsa'be xchi'il ti vinique. ¹⁰ Hech yu'un ja' tsc'an ti oy señail ti tspas ti muc' ti smalalique ti antsetique ti tsmac sjolique yu'un hech lec chilatic uc yu'un ti ch'ul abatetique. ¹¹ Mu yu'unuc parte ti viniquetique, parte ti antsetique ti stojol ti Cajvaltique. Co'ol ti stojol ti Cajvaltique scotolic. ¹² Ti sliqueb yu'un ti ipasat ti antse, yu'un chchi'in sbaic yu'un hech tscolta sbaic xchi'uc ti vinique. Ti patil asta ti ora to ti sventa ants ch-an scotol viniquetic. Lec ti c'u che'el laj spas scotol ti Diose.

¹³ Ho'oxuque chana'ic ti mu lecuc mi mu sma-cojuc sjol tsc'oponic Dios ti antsetique. ¹⁴ Chana'ic uc ti mu xtun ch-ilat ti viniquetique mi nat ti sjole. ¹⁵ Ja'uc ti antsetique mi nat ti sjole, ja' más lec chc'ot. Ja' sventa smacobil sjol yu'un ti nat stsotsil sjolique. ¹⁶ Ja' sc'opilal mi oy much'u mu xtun cha'yic yu'un ti hech chacalboxuque, ac'o sna'ic ti hech tsnopic uc ti yan jch'unojeletique ti buc no'ox oyique.

Ja' sc'opilal ma'uc sventa ti Cajvaltique ti c'u che'el chave'ique, xchi

¹⁷ Ti c'usi chacalbeic ti ora to, mu yu'unuc lec chca'i ti hech chapasique yu'un mu sventauc yut-sil avo'ntonic ti yu'un ti chatsob abaique. Ja' no'ox yu'un sventa sbolil avo'ntonic. ¹⁸ Jbael hech chacalbeic. Yu'un ca'yoj ti c'alal chatsob abaique ti chave'ic ti caxlan vaje, chavuch'ic ti ya'lel sat uvate'e hech chaj c'u che'el laj yal comel ti Cajvaltique, chat'ujic ti much'u chachi'inic ti naclej te ti mesa. Laj jch'un jutuc ti hech chapasique. ¹⁹ Mu chopoluc ti mi mu co'oluc ti ac'opique yu'un hech chvinaj ti much'u más lec xch'unojique. Ja' chopol ti chat'ujic ti much'u chachi'inic ti nacleje. ²⁰ Ti c'alal atsoboj abaic te ti mesa, ma'uc sventa ti Cajvaltique ti hech chave'ique. ²¹ Mu yu'unuc co'ol chave'ic ti c'utic laj avich'ic talele. Jujunoxuc chajajesic ti ave'elique. Oy yan chvi'naj, oy yan chy-acub. ²² ¿C'u yu'un hech chapasic? Oy anaic stac' te chave'ic, stac' te chavuch'ic. Mu'yuc sc'opilal ti avo'ntonic yu'un ti te atsoboj abaic ti sna ti Diose. Ja' no'ox chavaq'uic ti q'uexlal ti quermanotic ti mu'yuc c'usi oy yu'unique. ¿C'usi chacalbeic? Lec co'nton avu'unic, ¿mi chacute? ¡Bu ba lecuc co'nton avu'unic yu'un ti hech chapasique!

Ja' sc'opilal ti smesa ti Cajvaltique
(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³ Yu'un calojboxuc xa ti c'u che'el laj yalbul ti Cajvaltique ti ja' ti yorail ti i'ac'at entrecal ti Cajvaltique, c'alal mu to stsacat, ja' laj stsac jun caxlan vaj ti Cajvaltique. ²⁴ Laj yalbe voloc ti Diose, laj xet' ti caxlan vaje. Hech laj yalbe ti yajchanc'opetique: "Ilo, ve'anic. Ja' jbec'tal li'to

yu'un chcac' jba ti milel avu'unic. Hech me xapasi-lanic yu'un chana'ucun", xchi. ²⁵ Hech ono'ox uc, c'alal laj yo'ntonic ive'ic, lic stsac ti tazae, hech laj yalbe: "Ja' ti ya'lel sat uvate' li' ti taza li'to, ja' señail ti ach' c'op ti yalaj ti Jtote ti c'u che'el chacolique. C'alal chavuch'ic, hech me chana'ucun ti laj cac' jba ti milel avu'unic", xchi ti Cajvaltique. ²⁶ Yu'un c'alal ti jve'tic ti caxlan vaje, chcuch'tic ti ya'lel sat uvate'e hech chaj c'u che'el laj yal comel, chcac'tic ti na'el ti icham scoj jmultic ti Cajvaltique. Ja'to c'alal chcha'sut tal nixtoc, ja'to chlaj co'ntontic ti jpastic.

Ja' sc'opilal ti mi mu jsutesojuc co'ntontic ti jve'tic ti caxlan vaje ti chcuch'tic ti ya'lel sat uvate'e

²⁷ Hech yu'un mi mu jsutesojuc co'ntontic ti jve'tic ti caxlan vaje, chcuch'tic ti ya'lel sat uvate'e hech chaj c'u che'el laj yal comel ti Cajvaltique, mu jpastic ti muc' ti laj yac' sba ti milel cu'untique. ²⁸ Hech yu'un ti jujunucutique ac'o jna'tic ti co'ntontic mi jsutesoj co'ntontic ti bu palta chca'itique. Hech yu'un mi sitem xa co'ntontic yu'un ti jmultique, hech ac'o jve'tic ti caxlan vaje ac'o cuch'tic ti ya'lel sat uvate'e. ²⁹ Yu'un mi mu jsutesojuc co'ntontic ti jve'tic ti caxlan vaje chcuch'tic ti ya'lel sat uvate'e, ja' mu jpastic ti muc' ti ja' señail yu'un ti jna'tic ti laj yac' sba ti milel cu'untic ti Cajvaltique. Mi hech ti jpastique, ja' chijyac'bucutic castigo ti Diose. ³⁰ Scoj ti hech chapasique ti epoxuc mu'yuc avipic. Epoxuc jchameloxuc. Hech yu'un ti ep ivay xa ti sbec'talique yo' bu oyoxuque. ³¹ Yu'un ti jsutesoj co'ntontic ti stojol ti Diose ti jve'tic ti

caxlan vaje chcuch'tic ti ya'lel sat uvate'e, hech mu xijyac'bucutic castigo ti Diose. ³² Yu'un ti chijyac'bucutic castigo ti Cajvaltique yu'un hech ac'o p'ijubucutic. Hech mu co'oluc chba quich'tic castigo sbatel osil xchi'uc scotol ti yan crixchanoetique. ³³⁻³⁴ Hech yu'un, quermanotac, c'alal chatsob abaic yu'un chave'ic ti caxlan vaje, chavuch'ic ti ya'lel sat uvate'e hech chaj c'u che'el laj yal comel ti Cajvaltique, malo me abaic naca me xa'ac'batic castigo yu'un ti Diose yu'un ti chopol chapasic c'alal chatsob abaique. Mi oy much'u chvi'naj ac'o ve'uc tal te ti sna. Ti c'usi yan tsc'an ta to xacalboxuque, chul calboxuc c'alal chital.

12

Ja' sc'opilal ti jp'ijiltic ti chijyac'bucutic ti Ch'ul Espíritue

¹ Yu'un ti laj ajac'bun ti c'u che'el chijyac'bucutic jp'ijiltic ti Ch'ul Espíritue, hech yu'un chacalboxuc ti ora to, quermanotac. ² Chana'ic ti c'alal mu to ach'unobuc sc'op ti Cajvaltique, ho'oxuc ti yanlum crixchanooxuque, hech nalajic ti lo'lael yu'un laj ach'unic ti c'uc no'ox chapasic ti muq'ue, ja' ti mu cuxuluque. ³ Hech yu'un chacac'boxuc ana'ic ti c'u che'el chc'opoj ti much'u ventaimbil yo'nton yu'un ti Ch'ul Espiritu yu'un ti Diose yu'un hech mu xalajic ti lo'lael ti ora to. Scotol ti much'u ventaimbil yo'nton yu'un ti Espiritu yu'un ti Diose mu chopoluc chc'opoj yu'un ti Jesuse. Spasoj ti muc' yu'un ja' yajval.

⁴ Jeltos ti jp'ijiltique ti chquich'tique pero jun no'ox ti much'u chijyac'bucutique, ja' ti Ch'ul

Espíritue. ⁵ Jeltos ti cabteltique pero jun no'ox ti much'u chiyjac'bucutique, ja' ti Cajvaltique. ⁶ Jeltos ti c'u che'el xu' ti jpastic ti abtele ti jujunucutique pero jun no'ox ti much'u chiyjac'bucutic jna'tic c'u che'el ti jpastic ti jujunucutique, ja' ti Diose. ⁷ Ja' sventa chijlecub jcotoltic ti c'utic chijyaq'uilambucutic ti Ch'ul Espíritue ti jujunucutique. ⁸ Oy ch-ac'batic sp'ijil yo'ntonic yu'un ti Ch'ul Espíritue yu'un chchanubtasvanic. Oy ch-ac'batic sp'ijil yo'ntonic yu'un chcholic ti sc'op ti Diose. Ja' ti sventa uc ti Ch'ul Espíritue. ⁹ Oy ch-ac'batic ep xch'unojel yo'ntonic yu'un ti Ch'ul Espíritue. Oy ch-ac'batic sp'ijil yo'ntonic yu'un tscoltaic jchameletic. Ja' ti sventa uc ti Ch'ul Espíritue. ¹⁰ Oy ch-ac'bat spasic jchop o abteletic. Oy ch-albatic yu'un ti Diose ti c'u che'el chalbeic sc'opilal ti Diose. Oy ch-ac'bat sna'ic mi ja' yabtel ti Ch'ul Espíritue, mi ja' yabtel pucujetic. Oy ch-ac'bat yalic sc'op Dios ti yan c'opetic ti ora no'ox. Oy ch-ac'bat sna'ic tsjelavesic ti sc'op Dios ti yan c'opetique. Ja' ti sventa uc ti Ch'ul Espíritue. ¹¹ Jun no'ox ti Ch'ul Espíritue ti yac'oj sba ch-abteje. Ja' scotol sventainoj. Ti c'usi sc'an yo'nton ti Ch'ul Espíritue, hech chiyjac'bucutic ti jujunucutique.

Ja' sc'opilal ti jun no'ox c'otemucutic xchi'uc ti Cristoe manchuc mi epucutic

¹² Nopo ava'yic c'u x'elan ti jbec'taltique. Manchuc mi ep ti tos yich'oj sbae, jun no'ox c'otem. Ja' no'ox hech uc manchuc mi epucutic jun no'ox c'otemucutic xchi'uc ti Cristoe, ho'ucutic ti jch'unobjetic ti sc'ope. ¹³ Manchuc mi judiucutic, manchuc mi yanlum crixchanoucitic, manchuc

mi chombilucutic ti mozoil, manchuc mi libre oyucutic, jun no'ox c'otemucutic yu'un jun no'ox ti Ch'ul Espiritue ti quich'ojtic jcotoltique. Hech chac c'u che'el ti jun no'ox sat ho' chcuch'tic jcotoltic.

¹⁴ Ti jbec'taltique mu jtosuc no'ox yich'oj sba. Ja' ep ti tos yich'oj sba hech tscolta sbaic ti abtel. ¹⁵ Ti taca hech chal ti cacantique: “Yu'un mu ho'ucun c'obilun, hech yu'un mu'yuc jtu yu'un ti jbec'tal che'e”, ti taca chiuque, manchuc mi hech chal, oy stu yu'un ja' cacantic. Te ono'ox oy xchi'uc jbec'taltic. ¹⁶ Ti taca hech chal ti jchiquintique: “Yu'un mu ho'ucun satilun, hech yu'un mu'yuc jtu yu'un ti jbec'tal che'e”, ti taca chiuque, manchuc mi hech chal, oy stu yu'un ja' jchiquintic. Te ono'ox oy xchi'uc jbec'taltic. ¹⁷ Ti scotol satiluc ti jbec'taltique, jbu c'amba ca'itic c'op! Ti scotol chiquiniluc ti jbec'taltique, jbu c'amba quich'tic ic'! ¹⁸ Yu'un hech laj sc'an ti Diose, hech yu'un ti oy yabtel jujutos ic'ot scotol. ¹⁹ Ti jtosuc no'oxe, mu xu' c'u tspas. ²⁰ Pero yu'un ep ti tos yich'oj sba, hech yu'un xu' yu'un ti abtele.

²¹ Ti taca hech chal ti jsatique: “¿C'u stu cu'unot?” mu xu' hech chalbe ti jc'obtique yu'un oy stu uc. Ti taca hech chal ti joltique: “¿C'u stu cu'unot?” mu xu' hech chalbe ti cacantique yu'un oy stu uc. ²² Manchuc mi mu tsotsuc yabtelic yich'ojic x'elan, mu xu' tsp'aj sbaic yu'un oy stuic scotolic. ²³ Ti bu mu'yuc lec sc'opilal ti jbec'taltique ti jcuytique, ja' chcac'betic sc'u'. Ti bu mu t'ujumuc chquiltic ti jbec'taltique, ja' ti jmactic. ²⁴ Ti bu t'ujum chquiltic ti jbec'taltique, mu jmactic. C'alal laj spas ti jbec'taltique ti Diose, laj

yac'be tsots yabtel ti bu mu t'ujumuque. ²⁵ Hech lec cha'i sbaic, mu'yuc pleito ti jbec'taltic yu'un tscolta sbaic ti abtel ti jujutose. ²⁶ Hech yu'un mi oy bu c'ux jtosuc, oy spalta scotol chca'itic. Mi ti jc'uxubintic jtosuc, yich'oj xa c'uxubinel cha'i scotol.

²⁷ Ti ho'ucutique sbec'talucutic ti Cristoe. Hech yu'un oy jtutic yu'un ti jujunucutique. ²⁸ Ti stol ti jch'unojeletique oy much'utic yich'oj tsots yabtelic yu'un ti Diose. Ti jtose jchalc'opetic, ti jtose ja' chalic c'usi chc'ot ti pasel, ti jtose jchanubtasvanejetic. Oy yan yamal yabtel yich'ojic. Oy tspasic jchop o abteletic, oy tscoltaic jchameletic, oy chcoltavanic, oy jchapanvanejetic, oy ch-ac'bat yalic sc'op Dios ti ora no'ox ti yan c'opetic. ²⁹ Mu scotoluc jchalc'opetic, mu scotoluc chalic c'usi chc'ot ti pasel, mu scotoluc jchanubtasvanejetic, mu scotoluc tspasic jchop o abteletic. ³⁰ Mu scotoluc tscoltaic jchameletic. Mu scotoluc ch-ac'bat yal sc'op Dios ti ora no'ox ti yan c'opetic, mu scotoluc ch-ac'bat sna' ti ora no'ox tsjelaves ti sc'op Dios ti yan c'opetique. Ti co'oluc yabtelic scotolic, jmuch'u c'amba spas ti yan abtele! ³¹ Hech yu'un ti ho'oxuque acotolic laj xa ac'anic ti chavalic sc'op Dios ti ora no'ox ti yan c'opetic. Ja' yamal sc'opilal. Hech yu'un ja' tsc'an ti chac'anic ti avabtelique ti bu más tsots sc'opilale. Chacalbe ava'yic ti bu más to lec jelaven yutsil sc'opilale ti tsc'an ti chac'anique.

13

Ja' sc'opilal ti jelaven yutsil mi chijc'uxubinvane

1 Manchuc mi xu' chijc'opoj ti ora no'ox ti ep ti tos sc'op crixchanoetic xchi'uc sc'op ch'ul abatetic, mi mu xijc'uxubinvanucutique, hech c'otemucutic hech chaj c'u che'el campana ti hech no'ox stsantsune. Hech c'otemucutic uc hech chaj c'u che'el sepsep taq'uin ti hech no'ox stsantsune. Yu'un muc un oy sjam ti cha'i ti jc'optic ti Diose. 2 Manchuc mi nij'ac'bat jna'tic yu'un ti Diose ti c'usi chc'ot ti pasele, manchuc mi nij'ac'bat jna'tic ti c'utic muc sna'ic ti antiguoetic ti vo'one, manchuc mi scotol oy ti co'ntontique, manchuc mi oy lec xch'unojel co'ntontic yu'un xu' cu'untic ti jpastic jchop o abteletique, mi mu xijc'uxubinvanucutique, hovil ti li'oyucutic li' ti balumile. 3 Manchuc mi laj jq'uelantic batel scotol ti c'utic oy cu'untique yu'un hech ti jmac'lintic ti me'onetique, manchuc mi laj jchic' jbatic o yu'un ti jcuytic ti hech más lec chijyilucutic ti Diose, mi mu xijc'uxubinvanucutique, hovil ti hech laj jpastique.

4 Ti much'u chc'uxubinvane ja' mu xlaj yo'nton ti ora. Ja' lec yo'nton. Mu spas biq'uit yo'nton. Mu xac' sba ti pasel ti muc'. 5 Mu stoy sba. Mu xjelav ti stojol yantic. Mu sliques c'op, mu x'ilin, mu xbolib yo'nton. 6 Ma'uc nichim no'ox yo'nton mi tsta smul ti yermanoe. Ja' nichim no'ox yo'nton mi lec chbat ti yermanoe. 7 Scotol c'ac'al jun yo'nton ti stojol ti yermanoe. Mu xchibaj yo'nton ti stojol. Mi oy palta ti yermanoe chcuch yu'un. 8 Ti chijc'uxubinvane ja' sventa sbatel osil. Ja'uc ti sp'ijil co'ntontic no'ox ti xu' chcaltic c'usi chc'ot ti pasele, ja' chlaj sc'opilal. Ja' no'ox hech uc ti chijc'opoj ti yan c'opetique, ja' no'ox hech

chlaj sc'opilal. Ja' no'ox hech uc scotol ti yan jp'ijiltique ja' no'ox hech chlaj sc'opilal. ⁹ Yu'un c'alal li'oyucutic li' ti balumile sc'an to ti ts'acal ti jna'tic scotol. Hech yu'un mu ts'acaluc chich' cholet ti sc'op ti Diöse. ¹⁰ C'alal tsta yorail ti ts'acal chij'ac'bat jna'tic scotol te ti vinajel, hech yu'un chlaj sc'opilal ti bu mu jna'tique.

¹¹ C'alal ololucutic to hech chaj c'u che'el ololetic nijc'opojucutic. Ti co'ntontique hech chaj c'u che'el yo'ntonic ololetic. Ti c'usi laj jnop ti co'ntontique, ja' hech chaj c'u che'el tsnopic ololetic. C'alal nijch'i xa, icom cu'untic hech chaj c'u che'el tsnopic ti ololetique. Ja' no'ox hech uc c'alal nijc'ot xa ti vinajele, icom cu'untic hech chaj c'u che'el laj jnoptic li' ti balumile. ¹² Ja' no'ox hech chaj c'u che'el mu xquiltic lec jsatic mi oy spalta ti espejoe, ja' no'ox hech uc ti ora to o'lol no'ox quilojtic. Ja'to mi nijc'ot ti vinajele ja'to chc'o jq'ueltic scotol. Yu'un ti Cajvaltique chijyojtiquinucutic ti mero melet. Ja' no'ox hech c'alal chijc'ot, chc'ot cojtiquintic ti mero melet. ¹³ Hech yu'un oxib ti mu xlaj sbatel osile, ja' ti xch'unojel co'ntontique xchi'uc ti smuc'ul co'ntontique xchi'uc ti chijc'uxubinvane. Ja' jelaven yutsil ti chijc'uxubinvane.

14

Ja' sc'opilal ti much'utic xu' chc'opojic ti ora no'ox ti yan c'opetique ti sventa ti Ch'ul Espíritue

¹ Toyoluc me avo'ntonic c'anilanic me ti chac'uxubinvanique. C'anic uc ap'ijilic ti ja' chayac'boxuc ti Ch'ul Espíritue. Ja' me xac'anic

chacholic ti c'u che'el chayalboxuc ti Diose. Ja' más tsots sc'opilal, ja' mu tsotsuc sc'opilal ti mi chac'opojic ti ora no'ox ti yan c'op. ² Yu'un ti much'utic ch-ac'bat sp'ijilic yu'un ti Ch'ul Espíritue yu'un hech ti ora no'ox chc'opojic ti yan c'op, ma'uc tsc'opon crixchanoetic. Ja' no'ox Dios ti tsc'opon sba xchi'uque. Mu'yuc much'u ch-a'ibat sjam ti sc'opique. ³ Ja'uc ti much'u chal ti sc'op ti Diose, ja' chchanubtas crixchanoetic, ja' chtaq'uivan, ja' tsmuc'ubtasbe yo'ntonic. ⁴ Ti much'utic ch-ac'bat sp'ijilic yu'un ti Ch'ul Espíritue yu'un hech ti ora no'ox chc'opojic ti yan c'op, stuquic no'ox chmuc'ub yo'ntonic yu'un. Ja'uc ti much'u chal ti sc'op ti Diose, ja' scotol ti jch'unojeletique chmuc'ub yo'ntonic yu'un.

⁵ Lec mi na'ac'bat ap'ijilic acotolic yu'un ti Ch'ul Espíritue yu'un hech xu' ti ora no'ox chac'opojic ti c'uc no'ox c'opal. Pero ja' más to lec mi chavalic ti sc'op ti Diose ti ac'opique. Yu'un ti much'u chal ti sc'op ti Diose, ja' más tsots yabtel yich'oj. Ti much'u xu' chc'opojic ti ora no'ox ti ep ti tos c'opetique, ja' mu tsotsuc yabtel yich'oj. Ja'to mi oy much'u chjelavesbat ti sc'ope, ja'to xu' chp'ijub scotol ti jch'unojeletique. ⁶ Hech yu'un, quer-manotac, mi chtal jc'oponoxuc ti yan c'op, mu'yuc c'u stu avu'unic. Mi ti ac'op chacalboxuc c'usi albilun yu'un ti Diose, mi chacalbeic c'usi sventa chap'ijubic, mi chacalbeic c'usi chc'ot ti pasel, mi chajchanubtasoxuc, ja' chtun avu'unic.

⁷ Nopo ava'yic c'u x'elan chtijat ti arpae, ti ch-oq'uesanat ti aje. Mi mu lecuc chtijat ti arpae, mi mu lecuc ch-oq'uesanat ti aje, ¡bu c'amba jna'tic ti c'usi q'uejojale! ⁸ Ja' no'ox hech uc mi mu ja-

maluc ch-oq'uesanat ti cornetae, jbu c'amba sna'ic ti soldadoetique ti yu'un chchapan sbaic yu'un chbatic ti pleitoe! ⁹ Ja' no'ox hech uc ti ho'oxuque yu'un mu'yuc much'u cha'ibeic sjam ti ac'opique ti c'alal chac'opojic ti ora no'ox ti yan c'ope, hech yu'un jbu c'amba sna'ic ti c'usi laj avale! Hovil ti chac'opojique. ¹⁰ Ep ti tos c'opetic li' ti balumile. Pero ja' no'ox chca'ibe jbatit ti jc'optique mi co'ol ti jc'optique. ¹¹ Hovil ti jc'opontic ti jc'optic ti much'u mu xijya'ibucutic jc'optique. Ja' no'ox hech hovil chisc'oponucutic ti sc'opic mi mu xca'ibetic ti sc'opique. ¹² Ja' no'ox hech ti ho'oxuque hovil ti chac'opojic ti yan c'opetic mi mu'yuc much'u cha'ibe sjam ti ac'ope. Lec ti toyol avo'ntonic chac'an chavich'ic ti ap'ijilique ti chayac'boxuc ti Ch'ul Espiritue, pero ja' me xac'anic ti ja' chp'ijub ti aventaic scotol ti jch'unojeletique.

¹³ Hech yu'un ti jayvo'oxuc ti cha'ac'batic ap'ijilic yu'un hech xu' chac'opojic ti ora no'ox ti yan c'ope, albo vocol ti Diose yu'un hech chana'ic chavalbe sjam ti c'usi laj avale. ¹⁴ Yu'un mi ti jc'opontic Dios ti yan c'op, ja' ventaimbil co'ntontic yu'un ti Ch'ul Espiritue hech yu'un ti hech chijc'opoj. Ti ho'ucutique ja' mu xc'ot ti co'ntontic ti c'u che'el chcalbetique. ¹⁵ Hech yu'un hech ti jpas ho'oni. Ventaimbil co'nton yu'un ti Ch'ul Espiritue ti jc'opon Dios ti yan c'op, ti jc'opon Dios ti jc'op uc yu'un hech ti jna' ti c'usi lec chcalbe ti Diose. Ventaimbil co'nton yu'un ti Ch'ul Espiritue chiq'uejin yu'un ti Diose ti yan c'op, chiq'uejin ti jc'op uc yu'un hech ti jna' ti c'usi chiq'uejin yu'un ti Diose. ¹⁶ Ja'uc mi hocol aval chavutic ti Diose ti

yan c'op no'ox, yu'un ti mu xa'ibeic sjam ti cusi chavalique ti quermanotique ti te achi'inojique, "hechuc", mu xchi c'alal laj avo'nton laj ac'opon ti Diose yu'un mu xa'yic ti c'usi laj avale. ¹⁷ Lec ti laj avalbe vocol ti Diose ho'oti. Pero muc xmuc'ub yo'ntonic yantic avu'un. ¹⁸ Hocol yalbun ti Diose más ep chic'opoj ti ora no'ox ti yan c'opetic ho'oni c'alal jtuc oyun. Jutuc no'ox chac'opojic ti ora no'ox ti yan c'opetic ti ho'oxuque. ¹⁹ Manchuc mi hech ac'bilun jp'ijile, mu jc'an ti hech ti jpas ti stojol scotol ti jch'unojeletique. Persa chic'opoj ti sc'opique yu'un hech ti jchanubtas. Manchuc mi ho'p'el no'ox chcalbe, ja' chmuc'ub yo'ntonic cu'un. Hovil mi chic'opoj ti stojolic ti yan c'op. Yu'un manchuc mi lajunmil ti p'el chcalbe ti yan c'op, muc un chmuc'ub yo'ntonic cu'un.

²⁰ Quermanotac, mu me hechuc chanopic hech chaj c'u che'el ololetic. Taca mu xana'ic ti c'usi chopole hech chaj c'u che'el ololetic lec. Pero ti c'u che'el chanopique ja' tsc'an ti chanopic hech chaj c'u che'el muc'tic crixchano. Tsc'an ti chanopic mi lec ti c'u che'el chapasique. ²¹ Hech ono'ox ts'ibabil ti sun ti Diose: "Ti jtac talel yanlum crixchanoetic ti yan ti sc'opique yu'un tsalbil chc'otic ti achi'iltaque. Ja'to hech chlic sna'ic ti c'usi castigoal ti chcac'bee yu'un ac'o sna'ic ti ho'on Diosun yu'unique. Hovil; mu yu'unuc hech tsutes yo'ntonic ti jtojol", x'utat ti Isaíase, xchi ti Diose. ²² Ja' no'ox hech uc ti ora to mi ja' no'ox chac'opojic ti yantic c'opetique mu'yuc much'u tsutes yo'ntonic avu'unic. Ja'uc mi jamal chachol ti sc'op ti Diose ti stojol ti achi'iltaque, ja' chc'ot ti yo'nton avu'unic yu'un ti jamal chacholique.

²³ Hech yu'un c'alal atsoboj abaic acotolic ho'oxuc ti jch'unojeloxuque, mi acotolic chac'opojic ti ora no'ox ti yan c'opetique, hech yu'un mi ch-ochic tal te ti atojolique ti much'utic mu xch'unujuque ti mu chanubtasbiluc mi jutuc ti sc'op Diose, “chujuben sjolic”, xchiic avu'unic yu'un chavoctic no'ox. ²⁴ Ja'uc mi acotolic chavalic ti sc'op ti Diose ti ac'opic, hech yu'un mi ch-ochic tal te ti atojolique ti much'utic mu xch'unujuque ti mu chanubtasbiluc mi jutuc ti sc'op ti Diose, ja' chtijbat yo'ntonic yu'un cha'ibeic sjam ti c'usi chavalic acotolique. Ja' chlo'laj yo'ntonic yu'un smulic ti sventa ac'opic acotolique. ²⁵ Hech chlic sna'ic ti mu xtun ti yo'ntonique. Hech tsbic'tajes sbaic ti stojol ti Diose, hech tsutes yo'ntonic ti stojol ti Diose. “Melel ti xchi'inojic ti Diose ti mero melel”, xchiic.

Ja' sc'opilal lecuc me chapasic scotol, oyuc me sjam ti c'usi chavalique, xchi

²⁶ Hech yu'un ti c'alal chatsob abaique, quermanotac, ti c'u che'el chayac'boxuc ana'ic ti Ch'ul Espíritue jun ac'o q'uejinuc yu'un Dios, yan ac'o xcholbe sjam ti sc'op Diose, yan ac'o yal ti c'usi ach' i'ac'bat sna' yu'un ti Diose, yan ac'o c'opojuc ti yan c'op, yan ac'o sjelavesbe ti sc'ope. Sventauc me chmuc'ub avo'ntonic acotolic ti c'usi chapasique. ²⁷ Mi oy much'u tsc'an chc'opoj ti yan c'op, ta yutsil ti cha'vo' no'ox chc'opoj. Mi lum ep, oxvo'. Jujuntic ac'o c'opojuc. Ac'o jelavesbatuc sc'op yu'un junuc quermanotic. ²⁸ Mi mu'yuc much'u tsna' chjelavesbat sc'opic, mu me xc'opojic ti stojol scotol ti jch'unojeletique. Stuc ac'o sc'oapon Dios

ti yo'nton, hech cha'i ti Diose. ²⁹ Ja' no'ox hech uc cha'vo' oxvo' no'ox me ac'o xchol ti c'u che'el i'albat ti yo'nton yu'un ti Diose. Hech yu'un ti yan quermanotique ac'o snopic mi sc'op Dios ti yac'oj sba chcholiq. ³⁰ Ti much'utic te nacajtique mi oy much'u oy c'usi ch-albat ti ora ti yo'nton yu'un ti Diose, ac'o ch'aniuc ti much'u yac'oj sba chc'opoje yu'un ac'o yal ti c'usi ch-albat ti yo'nton yu'un ti Diose ti yan uque. ³¹ Yu'un mu xtun mi oy chac'opojic cha'vo' oxvo'. Ja' no'ox chavochetic no'ox chc'ot. Ti ho'oxuc ti chavalic ti sc'op ti Diose, ja' hech tsc'an ti jujuntic chlic c'opojanic. Hech chap'ijub acotolic. Hech chmuc'ub avo'nton acotolic. ³² Mi oy cha'albatic ti avo'ntonic ti ora yu'un ti Diose, hech yu'un mu persauc ti chac'opoj ti ora. Xu' chamala. Patil xu' chlic aval yu'un hech cha'yic scotolic. ³³⁻³⁴ Yu'un ma'uc sventa Dios mi xijvochetucutic no'ox. Ja' yu'un Dios chc'ot yu'un ti jmala jbatique, hech lec chbat.

Ti antsetique mu me xc'opojic ti stojol ti jch'unojeletique hech chaj c'u che'el ti mu xc'opojic ti antsetique ti jujun templo ti buc no'ox tstsob sbaic ti jch'unojeletique. Yu'un ti antsetique mu yich'ojuc yabtelic yu'un chc'opojic ti stojol scotolic. Biq'uit ac'o yac' sbaic hech chaj c'u che'el chal ti smantal ti Diose. ³⁵ Mi oy c'usi sc'an sna'ic ja' ac'o sjac'beic ti smalalique te ti snaic yu'un mu lecuc mi chc'opoj antsetic ti stojol scotol ti jch'unojeletique.

³⁶ Ho'oxuc ti ach'unobjbeic sc'op ti Diose te ti Corinto, na'ic me ti mu ho'ucoxuc jbael laj aliquesic ti sc'op ti Diose. Mu atucuc no'ox ti ihul xa ti aventaic ti sc'op ti Diose. Hech yu'un ja' tsc'an ti chapasic

hech chaj c'u che'el tspasic ti yan jch'unojeletique ti c'u che'el ichanubtasatic yu'un ti Diose. ³⁷ Yu'un ti ho'oxuc ti ac'biloxuc ap'ijilic yu'un chavalic ti sc'op ti Diose, xchi'uc ti ho'oxuc ti ac'biloxuc ap'ijilic hech xu' chac'opojic ti ep ti tos c'opetique, chana'ic ti ja' smantal ti Cajvaltique ti c'u che'el laj jts'ibaboxuc avi to. ³⁸ Mi oy much'u mu spas ti muc' avi to, hech mu me xapasbeic ti muc' ti sc'op uque.

³⁹ Hech yu'un, quermanotac, c'anic me ti jamal chavalic ti sc'op ti Diose ti ac'opique. Ja' no'ox hech uc mu me xapajesic ti much'utic chc'opojic ti ep ti tos c'opetique. ⁴⁰ Lecuc me chapasic scotol. Oyuc me sjam ti c'usi chavalique.

15

Ja' sc'opilal ti yu'un ti icha'cuxi loq'uel ti ch'en ti Cajvaltique, ja' no'ox hech chijcha'cuxiucutic uc

¹ Quermanotac, más chacac'boxuc ana'ic ti lequil ach' c'ope ti laj jcholboxuc ava'yique. Yu'un laj apasic ti muc', hech yu'un oy xch'unojel avo'ntonic asta ti ora to. ² Mi j'ech'el avac'oj ti avo'ntonic ti c'ope ti laj jcholboxuc ava'yique, ja' chacolic. Mi hovil laj avalic ti chach'unique, mu xacolic.

³ Ja' tsots sc'opilal ti c'u che'el laj jcholboxuque yu'un hech quich'oj mantal ti ja' icham ti cruz yu'un jmultic ti Cristoe hech chaj c'u che'el ts'ibabil ti sun ti Diose, ⁴ ti imucat ti ch'ene, ti yoxibal c'ac'al icha'cuxi loq'uel ti ch'en hech chaj c'u che'el ts'ibabil ti sun ti Diose. ⁵ Laj jcholboxuc ava'yic ti ja' jbael laj yac' sba ti q'uelel ti stojol ti Pedroe. Patil laj yac' sba ti q'uelel ti stojol scotol

ti yajchanc'opetique, ja' ti lajchavo'ique. ⁶ Patil laj yac' sba ti q'uelel ti stojol ep quermanotic. Ech'em ti ho'ob ciento te stsoboj sbaic co'ol laj yilic ti ja' ti Cristoe. Ti much'u laj yilique oy to ep cuxajtic ti ora to, oy yantic uc ivay xa ti sbec'talique. ⁷ Patil laj yac' sba ti q'uelel ti stojol ti Jacoboe. Patil laj yac' sba ti q'uelel ti stojol scotol ti jchalc'opetic yu'une.

⁸ Ho'oni ja' slajebun xa laj yac' sba ti q'uelel ti jtojol uc. Ho'oni hech chaj c'u che'el olol ti mu ts'aquiemuc yual ti ch-ane, ti ora no'ox ch-an. Ja' no'ox hechun ti ho'one ti ora no'ox laj sjelbun co'nton ti Cajvaltique. ⁹ Ho'oni biq'uitun, ja' muc' ti yan jchalc'opetique. Mu lecuc x'elan ti ochemun ti jchalc'ope yu'un ep laj quibajin scotol ti much'utic xch'unobjeic sc'op ti Diose. ¹⁰ Ti sventa no'ox yutsil yo'nton ti Diose ti hech nic'ot xa ti jchalc'ope. Mu hoviluc ti oy yutsil yo'nton cu'une. Tsots ni'abtej ho'oni, jutuc no'ox i'abtej scotol ti yantique. Mu ho'ucun jtuc. Ja' ti sventa no'ox ti Diose ti hech yac'objun yutsil ti co'ntone. ¹¹ Manchuc mi ho'on, manchuc mi ja' ti yantique, hech cac'oj jbatutic ti jcholbetutic sc'opilal ti Cristoe. Hech yu'un ti ach'unojic xae.

¹² Yu'un nacholbat ava'yic sc'opilal ti Cristoe ti icha'cuxi loq'uel ti ch'ene, hech yu'un ¿c'u yu'un oy hech chavalic: “Mu'yuc much'u chcha'cuxi loq'uel ti ch'en”, xachiic? ¹³ Ti meleluc ti mu'yuc much'u chcha'cuxi loq'uel ti ch'ene, hech chloc' sjam ti muc xcha'cuxi loq'uel ti ch'en ti Cristo uque ti hechuque. ¹⁴ Ti meleluc ti muc xcha'cuxi loq'uel ti ch'en ti Cristoe, hovil ti jcholbetutic sc'op ti hechuque. Hovil ach'unojic uc ti hechuque. ¹⁵ Jlo'lavanejuntutic c'otemuntutic ti hechuque

yu'un jcholojbetutic xa sc'opilal ti Diose ti laj xcha'cuses loq'uel ti ch'en ti Cristoe. Ti mu'yucuc much'u chcha'cuxi loq'uel ti ch'en ti animaetique, yu'un muc xcha'cusesat loq'uel ti ch'en yu'un ti Diose ti Cristoe obi. ¹⁶ Ti meheluc ti mu'yuc much'u chcha'cuxi loq'uel ti ch'en ti animaetique, yu'un muc xcha'cuxi ti Cristo uque ti hechuque. ¹⁷ Ti meheluc ti muc xcha'cuxi ti Cristoe, hovil ti ach'unojbeic scop ti hechuque. Oyoxuc to ti mozoil yu'un ti mulile ti hechuque. ¹⁸ Hech ti much'utic oyic ti stojol ti Cristoe ti ivayic xa ti sbec'talique, ja' ch'ayel ibatic ti hechuque. ¹⁹ Ti meheluc ti ja' no'ox jayib c'ac'al cuxulucutic li' ti balumile ti oyucutic ti stojol ti Cristoe, más uts jbatc ho'ucutic ti hechuque. Mu utsuc sbaic ti yan crixchanoetique ti hechuque.

²⁰ Ti ho'ucutique ti jna'tic ti mehel ti icha'cuxi loq'uel ti ch'en ti Cristoe. Yu'un ti icha'cuxi primeroe, hech yu'un chcha'cuxiic scotolic ti quermanotique ti ivay xa ti sbec'talique. ²¹ Ti scoj jun vinic chijchamucutic. Ti sventa jun vinic chijcha'cuxiucutic. ²² Yu'un ti scoj ti Adane jcotoltic chijchamucutic. Ti sventa ti Cristoe jcotoltic chijcha'cuxiucutic. ²³ Hech xmelmun batel. Ja' jbael icha'cusesat ti Cristoe. C'alal tsut tal ti Cristoe, chcha'cusesat ti much'utic oyic ti stojole. ²⁴ Patil c'alal tsta yorail ti slajebal c'ac'ale, tsalbil chc'ot yu'un ti Cristoe scotol ti yajcontrae ti oy yipe, ti oy sp'ijile, ti oy yip tspace mantale. C'alal tsalbil xa yu'un scotole, hech yu'un chac'be entrecal ti sc'ob ti Jtotic Diose scotol ti much'utic ich'umbat sc'op yu'une. Yu'un ja' i'ac'bat yabtel yu'un. ²⁵ Ja'to c'alal tsalbil chc'ot scotol ti yajcontrae, ja'to chlaj

yo'nton chispasucutic ti mantal ti Cristoe. ²⁶ Ja' ti slajeb ti yajcontrae ti tstsale, ja' ti chijchamucutic yu'une. ²⁷ Yu'un hech ono'ox ts'ibabil ti sun ti Diose ti "ja' chac'be sventain scotol ti Snich'one", ti xchie. Ti "scotol chac'be sventain" ti xchie, mu yu'unuc tsventain ti Stote. Yu'un ja' ti sventa ti Stote ti tsalbil chc'ot yu'un scotol. ²⁸ C'alal tsalbil ic'ot xa yu'un scotole, hech chlic yac' sba ti ventainel yu'un ti Stote yu'un ja' ti sventa ti Stote ti tsalbil ic'ot yu'un scotol. Hech patil mu xa sventain ti Snich'on ti Diose. Ja' tsventain scotol ti Jtotic Diose.

²⁹ Ti meleluc ti mu xcha'cuxiic ti animaetique, mu hechuc chich'ic ho' ti crixchanoetique yu'un ti sventa ti yermanotac ti icham xae. Taca mu xch'unic ti chcha'cuxiic ti animaetique, mu hechuc tspasic ti hechuque.

³⁰ Ti meleluc ti mu xijcha'cuxiucutique, ¿c'u stu cu'untutic ti scotol c'ac'al c'an lajucuntutic ti milel? ³¹ Scotol c'ac'al ta xa xicham ya'yel yu'un ti toyol co'nton avu'unic ti stojol ti Cajvaltuc Cristo Jesus. ³² Ti li' ti jteclum Efesoe jun to puru jti'vanej bolom li' jchi'inoji yu'un puru laj scontrainucun. Ti ja'uc mu meleluc ti chijcha'cuxiucutique, ¿c'u stu cu'un its'ic cu'un? "Más lec ve'ucun, jlajes c'usi oy cu'un ti jayib c'ac'al cuxulun li' ti balumile, laj c'op o", xichi hech chaj c'u che'el xch'unoj crixchanoetic.

³³ Mu me xalajic ti lo'lael. Yu'un mi chachi'inic ti much'u chopol yo'ntonique ja' no'ox chbolib avo'ntonic. ³⁴ Viq'uuluc me asatic, mu xa me xasa'ilan yan amul. Oy to te achi'inojic ti mu

to xojtiquinic ti Diose yu'un mu xch'unic ti chixcha'cusesucutique. Hech chacalbeic yu'un ac'o xaq'uexavic.

Ja' sc'opilal ti c'u che'el chcha'cusesat ti much'utic chamenique

³⁵ Repenta oy chajaq'uic: “¿C'u che'el chcha'cusesat ti much'utic chamenic? ¿C'u x'elan sbec'talic c'alal chcha'cuxiic?” xachiic. ³⁶ ¿Mi yu'un mu'yuc ap'ijilic? ¿Mi mu xana'ic ti ja'to mi ic'a' ti c'usi chats'unique, ja'to chch'i tal? ³⁷ Ti c'usi chats'une, mu xa xco'olaj c'alal chch'i tal. Sbec' no'ox chats'un, mi trigo, mi yan ts'unubiletic. ³⁸ Ti Diose chac'be sbec'tal hech chaj c'u che'el tsc'an yo'nton stuc. Mu co'oluc ch-ac'bat sbec'tal jujutos. ³⁹ Mu co'oluc sbec'talic scotolic. Yan sbec'talic crixchanoetic, yan sbec'talic c'usi xcotetic ti lum, yan sbec'talic mutetic, yan sbec'talic choyetic. ⁴⁰ Yan o ti c'utic chquiltic te ti vinajele, yan o ti c'utic oy li' ti balumile. Mu co'oluc yutsil ti c'utic chquiltic te ti vinajele xchi'uc ti c'utic oy li' ti balumile. ⁴¹ Yan squeueval ti c'ac'ale, yan squeueval ti ue, yan squeueval ti c'analetique. Yantic squeueval ti jujup'ej ti c'analetique. ⁴² Ja' no'ox hech uc ti much'utic chamenique ti chcha'cuxiique, chmucat ti lum, chc'a'. C'alal chloc' tal, ja' mu sna' chljaj. ⁴³ Chmucat ti lum yu'un mu xa xtun. C'alal chloc' tal, oy xa yutsil. C'alal chmucat ti lum, mu'yuc xa yip. C'alal chloc' tal, oy xa yip. ⁴⁴ Ja' jbec'taltic sventa balumil ti chmucat ti lume. Ja' ach' jbec'taltic sventa sbatel osil ti chijcha'cuxiucutic xchi'uque. Oy jbec'taltic sventa no'ox balumil. Oy ach' jbec'talic sventa sbatel osil.

⁴⁵ Hech ono'ox ts'ibabil comel: “Ja' ti primero totil cu'untique, ja' ti Adane, i'ac'bat xch'ulel hech icuxi”, ti xchie. Ja' ti slajeb totil cu'untique, ja' ti Cristoe, ja' j'ac'cuxlejal. ⁴⁶ Ma'uc jbael chijcuxi sbatel osil. Ja' jbael chijcuxi li' ti balumile. Patil chijcuxi sbatel osil. ⁴⁷ Ti primero totil cu'untique ja' sventa no'ox balumil yu'un pasbil ti ts'ubilum. Ti xcha'va'al totil cu'untique ja' sventa vinajel. ⁴⁸ Yu'un li'oyucutic li' ti balumile, co'ol pasbilucutic ti ts'ubilum xchi'uc ti Adane ti primero ipasat ti ts'ubilume. Ti chijc'ot ti vinajele, co'ol ach' jbec'taltic chijc'ot xchi'uc ti Cristoe ti ja' sventa ti vinajele. ⁴⁹ Hech chaj c'u che'el co'ol jbec'taltic xchi'uc ti Adane ti pasbil ti ts'ubilume, ja' no'ox hech uc co'ol ach' jbec'taltic chijc'ot xchi'uc ti Cristoe ti ja' sventa ti vinajele.

⁵⁰ Quermanotac, chacalbe ava'yic. Xchi'uc avi jbec'taltic li'to mu xu' chba jchi'intic ti Diose yo' bu tspas mantal sbatel osil. Ma'uc sventa sbatel osil yu'un chc'a'. ⁵¹ A'yo me ava'yic, chacalbeic ti c'usi ja'to no'ox laj yac'bun jna' ti Diose. Mu jcotolticuc chvay ti jbec'taltique. Pero jcotoltic co'ol chijc'atp'ujucutic ti ach'. ⁵² Hech chaj c'u che'el ti jmutstic jsatic, ja' no'ox hech ti ora no'ox chijc'atp'ujucutic ti ach' ti slajeb vuelta ch-oq'uesanat ti cornetae. C'alal ch-oq'uesanat ti cornetae, ja' chcha'cuxiic ti quermanotic ti chamenique. Mu xa sna' xc'a' ti ach' sbec'tal ti chich'ique. Ja' no'ox hechucutic uc chijc'atp'ujucutic ti ach'. ⁵³ Ti jbec'taltic ti sna' chc'a'e, ta me xc'ataj ti ach' jbec'taltic. Ja' mu xa sna' chlaj. Ti jbec'taltic ti sna' chchame, ta me xc'ataj ti ach' jbec'taltic sventa chijcuxiucutic

sbatel osil. ⁵⁴ Mi laj xa quich'tic ti ach' jbec'taltique ti mu sna' chlaje, ja' ti sventa chijcuxiucutic sbatel osile, hech chc'ot ti pasel hech chaj c'u che'el ts'ibabil comel ti sun ti Diose ti mu xa xijchamucutique. ⁵⁵ Yu'un tsalbil xa ic'ot cu'untic ti mu xa ch'ayeluc hijbat, hech mu xba quich'tic castigo, ti xchie. ⁵⁶ Ja' ti scoj jmultic jcotoltic ti hech ono'ox oy jc'opilaltic ti chba quich'tic castigo, ja' ti ch'ayel hijbate. Yu'un ti oy jmultique yu'un muc xch'un cu'untic ti mantaletic yu'un ti Diose. ⁵⁷ Hocol yalbucutic ti Diose tsalbil chc'ot cu'untic scotol ti sventa ti Cajvaltic Jesucristoe, ti ho'ucutic ti laj xa jch'umbetic ti sc'ope.

⁵⁸ Hech yu'un, quermanotac, ti c'uxoxuc ti co'ntone, junuc me avo'ntonic, mi jutuc mu me xchibaj avo'ntonic. Scotol c'ac'al toyoluc me avo'ntonic chapasbeic yabtel ti Cajvaltique yu'un chana'ic ti mu hoviluc cha'abtejic yu'un ti Cajvaltique.

16

Ja' sc'opilal ti taq'aine ti tstaquic batel yu'un tscoltaic ti quermanotic te ti Jerusalén

¹ Laj ajac'bucun ti carta ti c'u che'el chatsobic ataq'uinic yu'un chatacbeic batel ti quermanotic te ti Jerusalén, ja' ti co'ol oyucutic ti stojol ti Diose xchi'uque. Hech chaj c'u che'el laj xa jpas ti mantal scotol ti jch'unojeletique ti te oyic ti balumil Galaciae ja' hech me chapasic. ² Ti jujun domingo chaq'uej ti ataq'uinique te ti anaique yu'un hech tstsob avu'unic ti c'alal chihul te ti atojolique. Ja' ti c'u che'el chayac'boxuc bendición ti Diose, hech yu'un te chanopic c'u che'el chavaq'uic. Mu

me ja'uc chba asa'ic ti anil ti taq'uine c'alal chihule. ³ C'alal chihul te ti atojolique, jc'an ti t'ujbil xa avu'unic ti much'utic chba yaq'uic comel ti taq'uine te ti Jerusalén, ja' ti motonil ti chavac'beic ti quermanotique. Ho'oni ti jpasbe scarta yu'un hech tsna'ic ti quermanotique ti ho'oxuc chacoltaique. Hech ti jtac batel. ⁴ Mi chvinaj ti hech tsc'an ti chibate, hech xu' chixchi'inucun batel.

Ja' sc'opilal ti Pabloe ti chac'be sna' ti te ch-ech' ono'ox ti Corinto

⁵ C'alal mi laj co'nton te ti balumil Macedonia, te chital, chtal jq'ueloxuc uc yu'un jnopoj xa ti te chibat ti Macedoniae. ⁶ Te van chihalej yo' bu oyoxuque. Te van ch-ech' cu'un ti yorail sique. Patil chachi'inucun batel ti bu chibate. ⁷ Mu jc'an ti j'ech'el no'ox ch-ech' jq'ueloxuque. Co'nton ti jc'an ti te chihalej yu'un chajchi'inoxuc mi hech tsc'an ti Cajvaltique. ⁸ Li'to chihalej ti Efeso ja'to mi i'ech' ti q'uin Pentecostés. ⁹ Li'i ja'to no'ox ivinaj ti oy bu xu' lec chi'abtej yu'un ti Cajvaltique. Pero ep ti much'utic chiscontrainun uc.

¹⁰ Mi ihul te ti atojolic ti Timoteoe, ac'o nichimuc yo'nton avu'unic yu'un ja' tspasbe yabtel ti Cajvaltic uque hech chaj c'u che'el ho'oni. ¹¹ Hech yu'un mu me biq'uituc chavilic ti Timoteoe. Ja' lec ti chapasic ti muc' acotolic. C'alal mi ilaj yo'ntone, hech yu'un nichimuc no'ox me avo'ntonic ac'bo c'usi chtun yu'un hech chul li'to. Yu'un li' ti jmalatutic xchi'uc ti quermanotic li'to.

¹² Ti quermanotic Apolose laj calbe vocol yu'un ac'o ba sq'ueloxuc uc xchi'uc ti yan quermanotique. Mu to sc'an chtal ti ora te ti atojolic. Ta to snop c'usi ora xu' yu'un chtal.

Ja' sc'opilal chabanucot la xalic, xchi

¹³ Viq'uuluc me asatic, oyuc me lec xch'unojel avo'ntonic. Tsotsuc me avo'ntonic, mu me xaxi'ic. Tsots me xapas abaic. ¹⁴ Scotol ti avabtel chapase, ja'uc me yu'un ti chac'uxubinvane.

¹⁵ Quermanotac, chana'ic ti ja' primero laj xch'umbe sc'op Dios te ti Acayae, ja' ti estado avu'unique, ti Estéfanase xchi'uc sjunul sna. Chana'ic uc ti scotol ora yac'oj sba tscoltaic ti much'utic oyic ti stojol ti Diose. ¹⁶ Hech yu'un chacalbeic, paso me ti muc' ti much'utic hech yo'ntonic chiscoltauntutic ti abtele. ¹⁷ Nichim no'ox co'nton yu'un ti laj ataquic talel ti Estéfanase xchi'uc ti Fortunatoc xchi'uc ti Acaicoe. Ja' aq'uexolic ic'otic yu'un mu ho'ucoxuc natalic. ¹⁸ Imuc'ub co'nton yu'un italic. Hech imuc'ub avo'ntonic uc. Paso me ti muc' ti much'utic hech yo'ntonique.

¹⁹ Chabanucot chal scotol ti jch'unojeletique li' ti slumal Asia. Chabanucot chal ti sventa ti Cajvaltique ti Aquilae xchi'uc ti Priscilae xchi'uc scotol ti jch'unojeletique ti tstsob sbaic te ti sna. ²⁰ Chabanucot la xal scotol ti quermanotique. Yu'un ja' señail ti c'uxoxuc ti co'ntone tsacho me abaic ac'obic ti ho'oxuque.

²¹ Ho'on Pabloun, ti jtojbot avo'ntonic uc. Hech yu'un ho'on jtuc ti jc'ob laj jts'iba ti jchol cha'chol avi li'to.

²² Taca tal yic'ucutic batel ti ora ti Cajvaltique, ja' ti jc'an. Scotol ti much'utic mu c'uxuc ti yo'ntonic ti Cajvaltique ti mero melal ta me x'ac'batic castigo yu'un ti Cajvaltique.

²³ Ac'o yac'boxuc ep bendición ti Cajvaltic Jesuse. ²⁴ Acotolic c'uxoxuc ti co'nton ti sventa ti Cristo Jesuse.

**Ja' ti ach' Testamento: ja' sc'opilal ti
Jesucristoe ja' ti Jcoltavanej cu'untique
New Testament in Tzotzil Huixtan; tzo
(MX:tzo:Tzotzil)**

copyright © 1995 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tzotzil

Dialect: Huixtan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tzotzil, Huixtán [tzo], Mexico

Copyright Information

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tzotzil

© 1995, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

bfc04b0b-e3f6-5d33-a55e-c38b6d9b8579